

Jaarverslag 2020

Alleen impact telt!

Nederlands
Centrum
Jeugdgezondheid

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	De projecten in 2020	5
3.	Projecten Impactvolle praktijk	7
	3.1 Gefinancierd uit instellingssubsidie	9
	3.2 Additioneel gefinancierd door VWS	11
	3.3 Additioneel gefinancierd	13
4.	Projecten Waardevol vakmanschap	19
	4.1 Gefinancierd uit instellingssubsidie	21
	4.2 Additioneel gefinancierd door VWS	29
	4.3 Additioneel gefinancierd	31
5.	Projecten Slimme samenwerking	36
	5.1 Gefinancierd uit instellingssubsidie	37
	5.2 Additioneel gefinancierd	45
	Bijlagen	52
	Onderzoeksaanvragen en onderzoeken	53
	Communicatie statistieken 2020	56

1

Inleiding

2020: Het jaar van ~~corona~~ compassie!

door Igor Ivakic

Als de coronacrisis één ding heeft laten zien is het wel dat we in dit land ongelooflijk creatief zijn. In no time werkte iedereen thuis, was het online onderwijs opgetuigd en was digitaal vergaderen en congresseren de normaalste zaak van de wereld. Ook het NCJ vond creatieve mogelijkheden om het JGZ-veld te verbinden en te bedienen. Zo initieerden we onder andere het landelijk corona crisis- en adviesteam om landelijke signalen uit de praktijk op te halen, te duiden en te vertalen naar beleid en uitvoering. We organiseerden extra edities van ons actualiteitenprogramma JGZ Live! om slim samen te werken met 'onze' vakmensen en snel te kunnen schakelen. En via de Balansmeter peilden we hoe het ervoor stond met de draagkracht en draaglast van ouders bij het opvoeden en opgroeien van hun kinderen in coronatijd. Het jaar 2020 bracht ons in een nieuwe werkelijkheid. Van stille helden, die compassie toonden. En waarin we elkaar 1,5 meter ruimte gunden. Er ontstond een explosie aan onderlinge solidariteit in de maatschappij. Samen werd een veelgebruikt woord.

We zagen het ouderschap een zware maatschappelijke taak in grote eenzaamheid vervullen. De grenzen tussen werk en thuis werden vervaagd. Ouders werden van de ene op de andere dag 24/7, naast het eigen werk, ook pedagoog, leraar, huiswerkbegeleider, geestelijk verzorger, maatschappelijk werker, leerplichtambtenaar etc. Alle formele eisen van bekwaamheid en bevoegdheid werden losgelaten. Na maanden andermans werk gedaan te hebben zouden mensen kunnen denken dat ze inmiddels zo bekwaam zijn, dat ze het verder zelf kunnen. Misschien is dat ook zo. Ik hoop dat deze crisis veel professionals heeft aangezet tot een diepgaande reflectie op hun eigen vakmanschap. Welke waarden liggen eraan ten grondslag en hoe wil je dat je vakmanschap zich verhoudt tot de maatschappij? Ik hoop dat de veerkracht die is ontstaan, onze krachtbron wordt voor de nieuwe werkelijkheid na deze ontwrichtende crisis.

Er is veel gezegd over 2020. Het werd een ongewoon jaar vol compassie. Analyses over een gebrek aan menselijke maat bij beleid en uitvoering zijn gemaakt. De consensus dat de neoliberale experimenten van de overheid meer kwaad dan goeds hebben aangericht is er. Er is een zorglandschap ontstaan dat niet bij machte is om de meest kwetsbare kinderen voldoende te beschermen. Het leven van een opgroeiend kind lijkt op een diagnose plakboek met opgedrongen zorg- en hulpconsumptie. Kansen-gelijkheid dreigt een museumstuk te worden.

Ik maak geen woord meer vuil aan 2020. Laten we ons richten op 2021: het jaar van veerkrachtige en dappere professionals. 2021 is jullie jaar!

Voor het bouwen aan veerkrachtige generaties zijn veerkrachtige en dappere mensen nodig die de geitenpaadjes bewandelen. Zij maken de wegen vrij en creëren nieuwe paden voor anderen op het terrein van impactvolle praktijk, slimme samenwerking en waardevol vakmanschap.

Igor Ivakic

directeur NCJ

Igor Ivakic is sinds oktober 2015 directeur van het NCJ. Zijn missie is dat ieder kind in Nederland gezond en veilig kan opgroeien. Hij wil samen met de JGZ-sector laten zien dat je maatschappelijke epidemieën, zoals kindermishandeling, schoolverzuim en armoede, beter beheersbaar kunt maken door stevige inzet op preventie.

2

De projecten in 2020

In 2020 hebben we gewerkt aan projecten gefinancierd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), overige subsidieprojecten (vooral met ZonMw subsidie) en via het beheer van interventies. Projecten die we dankzij het vertrouwen van VWS, JGZ-organisaties, ZonMw en een enkele andere subsidiegever hebben kunnen uitvoeren. Al deze projecten dragen bij aan onze missie:

"Elk kind heeft recht op de beste jeugdgezondheidszorg. Onvoorwaardelijk!"

De projecten zijn volgens ons meerjarenbeleidsplan 2019-2022 onderverdeeld in de drie strategische thema's voor het bereiken van een krachtige uitvoeringspraktijk en sterke positionering van de JGZ in het sociale en medische domein:

1. Impactvolle praktijk
2. Waardevol vakmanschap
3. Slimme samenwerking

In dit jaarverslag beschrijven we per strategisch thema kort welke resultaten we met de projecten hebben bereikt. Waar mogelijk zijn links toegevoegd naar relevante documenten of producten op de NCJ-website. Bij elk projectonderdeel geven we een korte beschrijving van het project, het doel en wat is bereikt.

3

Projecten Impactvolle praktijk

Alleen impact telt. Samen met de JGZ-organisaties en samenwerkingspartners werkt het NCJ aan een impactvolle praktijk waardoor een zo gezond, veilig en kansrijk mogelijke ontwikkeling van iedere jeugdige wordt bereikt.

Kwaliteit en impact wordt o.a. afgemeten aan de mate van *inzet van effectieve interventies*. Het breder verspreiden van effectieve interventies is nodig om alle jeugdigen en hun ouders in Nederland te bereiken, de borging is belangrijk om te blijven doen wat werkt. Op die manier worden maatschappelijke uitdagingen effectiever aangepakt en geven we een kwaliteitsimpuls aan de pijlers hechting, ouderschap, weerbaarheid en gezondheid van de JGZ Preventieagenda.

Naast het stimuleren van een evidence-based mindset bij de JGZ-organisaties wordt ingezet op evidence-based practice (EBP), ook gerelateerd aan Waardevol vakmanschap. EBP-werken bevindt zich op het snijvlak van drie perspectieven; werken met actuele wetenschappelijke kennis, met zorgvuldig opgebouwde praktijkkennis van JGZ-professionals en met de rijke ervaringskennis van jeugdigen en ouders. Willen we als JGZ kwaliteit bieden, het hoge bereik vasthouden en impact creëren in de praktijk dan dienen we als sector ook in te zetten op deze werkwijze.

Door met bondgenoten en vakmensen uit de JGZ de kennis en ervaringen uit de (door) ontwikkeling van interventies te delen en te verspreiden, een EBP-mindset te stimuleren en samen te leren, zorgen we samen voor een uitvoeringspraktijk die steeds effectiever wordt. Deze lerende wijze van werken 'samen doen, samen leren' stimuleert innovatie en onderzoek naar andere/nieuwe effectieve aanpakken waar een impactvolle praktijk bij gebaat is. Een EBP-mindset impliceert de erkenning van het belang van kwaliteitsborging van de uitvoering: de interventie toepassen zoals bedoeld, door goed opgeleide en getrainde professionals, die zich blijven ontwikkelen.

3.1 Projecten en resultaten 2020-A

Gefinancierd uit instellingssubsidie

Deelname Erkenningscommissie Interventies

Doel: Helderheid voor de praktijk over de kwaliteit, uitvoerbaarheid en effectiviteit van de door de Erkenningscommissie Interventies erkende interventies ten behoeve van kwaliteitsverbetering.

- Het NCJ organiseert samen met RIVM/CGL deelcommissie 2 (JGZ, preventie en gezondheidsbevordering) van de erkenningscommissie interventies. De commissie heeft 25 interventies beoordeeld: twaalf nieuwe, vijf herbeoordelingen en acht hererkenningen. Van de 25 interventies konden er zes niet erkend worden. Bij de overige negentien interventies waren drie erkenningen onder voorbehoud, twee daarvan zijn later in 2020 alsnog erkend.
- Zeven van de beoordeelde interventies zijn (potentieel) uitvoerbaar door de JGZ. Drie van deze zeven interventies werd niet erkend. Als 'Goed Onderbouwd' erkend werden Samen Happie, Happyless en SchoolsOUT. En als 'Effectief' (eerste aanwijzingen) erkend werd M@ZL MBO.
- Met de convenantpartners in het samenwerkingsverband 'Effectieve interventies' is acht keer overleg gevoerd over onder andere de werkwijze, de criteria en de toekomst van de erkenningscommissies, het beoordelen van complexe interventies en kwalitatief onderzoek, de plannen voor een e-magazine 'armoede' (uiteindelijk is dit gecancelled omdat niet iedere commissie het thema kon voeden), het proces rond de beoordeling van hererkenning en procesevaluatie, een checklist voor het beoordelen van kwalitatief onderzoek en de communicatieplannen voor 2021.

Inzicht in, kennis delen over en stimuleren van (door)ontwikkelen van interventies

Doel: Inzicht in de beschikbaarheid van goed onderzochte interventies uitgevoerd of uit te voeren door de JGZ per preventiepijler¹ en leeftijdsfase.

- Het NCJ verzamelt informatie, deelt de kennis via de website en de interventiebibliotheek en stimuleert het gebruik van goed onderzochte, effectieve, practice-based (erkende) interventies. Het NCJ heeft een actueel overzicht van voor de JGZ relevante interventies met de status van erkenning gedeeld via de NCJ-website.
- Er hebben overleggen plaatsgevonden over de wijze en vorm van uitwisseling waarbij aandacht is voor de visie op het EPB-werken verbonden met Waardevol vakmanschap en Academisering van de JGZ.
- Een brainstormsessie met leden van de Stippel-Brigade (zie Academisering van de JGZ) en EBP-experts leverde op dat het EBP-werken verweven moet worden in andere JGZ-producten (zoals JGZ Richtlijnen) en -activiteiten (de EBP-bril opgezet krijgen). Zo kom je in gesprek met de JGZ over dit onderwerp.

¹ van de JGZ Preventieagenda.

3.2 Projecten en resultaten 2020-A

Additioneel gefinancierd door VWS

Borging landelijke kennisfunctie Integrale Vroeghulp (2020-D)

Integrale Vroeghulp (IVH) is een effectieve werkwijze voor het vroeg en preventief helpen van kinderen van 0 tot 7 jaar met (meervoudige) ontwikkelings- en/of gedragsvragen en hun ouders. De vragen en ondersteuningsbehoefte van ouders zijn leidend. Het NCJ stimuleert op landelijk niveau het delen en borgen van kennis over IVH. Het NCJ voert sinds 2017 hierbij een kennis-, aanjaag- en communicatiefunctie uit samen met verschillende partners van IVH (MEE NL, VNG, Nji, VGN, PO-raad, SWN, landelijk Expertisecentra Speciaal Onderwijs en IederIn). In 2020 is samen met de zes regionale ambassadeurs ingezet op regionale borging van Integrale Vroeghulp.

Doel: Kennisdeling en faciliteren ten behoeve van regionale borging Integrale Vroeghulp.

- De (vak)inhoudelijke kennis t.b.v. de drie kernelementen, het waarom, wat en hoe en de kosten/baten van Integrale Vroeghulp is doorlopend gedeeld en geactualiseerd.
- In vakblad VROEG zijn vier artikelen gepubliceerd: 'Werken aan optimale ontwikkelkansen', 'Voorkom taalzorgen met praten', 'Signaleer verstandelijke beperking vroegtijdig' en 'Heb oog voor voorsprong in ontwikkeling'.
- Een animatie is ontwikkeld over de werkwijze van Integrale Vroeghulp.
- Tijdens een regiotor is landelijke kennis gedeeld en zijn er stappen gezet in het bepalen van de koers met de partnerraad en de coördinatoren.
- Samen met de partnerraad ondersteunde het NCJ zes regionale ambassadeurs. De ambassadeurs werken aan een gedeelde missie: goede zorg aan het jonge kind met (mogelijk) meervoudige ontwikkelings- en/of gedragsvragen staat centraal, en waar nodig inclusief diagnostiek en behandeling.
- De partnerraad kwam drie keer (digitaal) bijeen over onder andere de aansluiting bij landelijke ontwikkelingen, de regionale stand van zaken rond Integrale Vroeghulp en de gemeentelijke borging.
- Additionele financiering voor 2021 is toegekend na een voortgangsgesprek tussen de partnerraad en VWS. Gezamenlijk wordt gewerkt aan een financieel plan gericht op structurele financiering na 2021 ten behoeve van de borging van de uitvoering van Integrale Vroeghulp. De notitie uit mei 2020, opgesteld met de partnerraad en in het bijzonder de VNG, en de maatschappelijke businesscase zijn hiervoor de basis.

3.3 Projecten en resultaten 2020-A

Additioneel gefinancierd

Beheer van effectieve interventies

Gemeenten hechten veel waarde aan de inzet van effectieve interventies in het domein Jeugd. Ook landelijk is er binnen het Actieprogramma Kansrijke Start van het ministerie van VWS veel aandacht voor het inzetten van effectieve interventies voor kwetsbare gezinnen tijdens de eerste 1000 dagen. De JGZ, het preventief voorveld in dat domein, maakt met haar programma's aantoonbaar het verschil voor veel gezinnen. Het NCJ is door het veld gevraagd het vergroten van die kwaliteit en impact van de uitvoeringspraktijk aan te jagen. Dat doet het NCJ door een aantal van die interventies voor en met het veld te beheren, de kwaliteit van de uitvoering te borgen en de doorontwikkeling ervan te stimuleren. Deze interventies ondersteunen het primaire proces (Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften/GIZ en SamenStarten) en geven ondersteuning aan zeer kwetsbare gezinnen in de eerste 1000 dagen (VoorZorg), aanstaande en/of kersverse ouders die een extra steuntje in de rug nodig hebben (Stevig Ouderschap) en ziekgemelde leerlingen (M@ZL). Voor alle interventies, ook die bij het NCJ, blijft de landelijke verspreiding een aandachtspunt, zodat uiteindelijk impactvolle interventies, passend bij het Basispakket JGZ en de JGZ Preventieagenda, voor elke jeugdige/hun ouders beschikbaar zijn. Samenwerking met de VNG is hierbij van belang.

Het beheer en proces van het organiseren van trainingen wordt geoptimaliseerd in samenhang met de andere interventies.

<i>Interventie</i>	<i>Gebruik aantal organisaties en/of gemeenten</i>
Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften (GIZ)	31 organisaties (JGZ, jeugdhulp en smw) 136 gemeenten
M@zl	16 JGZ-organisaties
SamenStarten	15 JGZ-organisaties 128 gemeenten
Stevig Ouderschap	23 JGZ-organisaties in NL + St. Witgele Kruis Aruba 174 gemeenten
VoorZorg Nederland	21 JGZ-organisaties 130 gemeenten

VoorZorg

Doel: Kwaliteitsborging, programma-integriteit (met ondersteuning in de implementatie), doorontwikkeling en landelijke verspreiding. En het realiseren van groei van het aantal deelnemende organisaties/gemeenten.

- In samenwerking met de NSPOH is een nieuwe opleiding tot VoorZorgverpleegkundige gestart. De basisscholing is doorontwikkeld en geactualiseerd. De scholing van september is geannuleerd wegens te weinig aanmeldingen. Voor VoorZorgverpleegkundigen zijn hoor- en werkcolleges georganiseerd. Daarnaast zijn doorlopend ontwikkelingen gedeeld met alle VoorZorgverpleegkundigen en managers en zijn zij ondersteund bij de uitvoering van VoorZorg tijdens de coronacrisis.
- De monitor op basis van rapportages uit het VoorZorg Registratiesysteem (VRS) over 2019 is opgeleverd.
- VoorZorg is erkend door de Erkeningscommissie Interventies en moet na vijf jaar her-erkend worden. Er is een start gemaakt met de hererkenning.
- Er is doorlopend gewerkt aan de kwaliteitsborging, bijvoorbeeld met de hercertificering en het ondersteunen van het VoorZorgconsult, inclusief de evaluatie en het doorontwikkelen van materialen voor de huisbezoeken.
- Er is aandacht voor inhoudelijke doorontwikkeling geweest door in te zetten op het verbeteren van de informatievoorziening van VoorZorg en Stevig Ouderschap richting de JGZ-organisaties en gemeenten. Hiervoor is onderzoek gedaan naar de implementatie van de combinatie van deze interventies. Aanvullend daarop is Boost (onderzoek naar inhoudelijke doorontwikkeling van de huisbezoeken met aanvullende modules) opgepakt door de UvA. Definitieve resultaten volgen in 2021 wanneer de dataverzameling is afgerond.
- Het NCJ heeft samen met Verwey Jonker Instituut het project VoorZorg 2 (voor het tweede kind) gestart. Pretesten zijn geanalyseerd en literatuuronderzoek is gestart. Het project VoorZorg Late Start heeft een projectaanvraag ingediend bij ZonMw. De referenten-commentaren waren zeer positief. Er zijn 23 pretest casussen geanalyseerd om het belang van VoorZorg-late start te onderbouwen.

Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften (GIZ)

Doel: Kwaliteitsborging, programma-integriteit (met ondersteuning in de implementatie), doorontwikkeling en landelijke verspreiding. En het realiseren van groei van het aantal deelnemende organisaties/gemeenten.

- JGZ-organisaties hebben aangegeven dat ze hun JGZ-taken, dus ook gesprekken met ouders en kinderen en jongeren in zeer beperkte vorm uitvoeren door nieuwe taken bij infectieziektebestrijding. Omdat fysieke GIZ-gesprekken nauwelijkt worden uitgevoerd ivm corona maatregelen, is een instructie ontwikkeld voor online GIZ-gesprekken met ouders en jeugdigen.
- GGD Drenthe is voor het JGZ-team in Emmen gestart met de GIZ-methodiek en zal dit waarschijnlijk uitbreiden binnen de gehele JGZ.
- In een pilot is de lokale coalitie Westerwolde is getraind in de GIZ (geboortezorg, JGZ, jeugdteam, POH huisarts). Mogelijk volgt later nog Borger-Odoorn.

- Twee nieuwe gemeenten zijn gestart met GIZ: Goeree-Overflakkee en Sluis. Een jeugdhulporganisatie in Enver is gestopt met GIZ. In totaal zijn er eind 2020 zo'n 35 organisaties waar de GIZ geïmplementeerd wordt. Er lopen gesprekken met diverse organisaties over het starten met GIZ. Met organisaties die eerder interesse hebben getoond is weer contact opgenomen.
- De fysieke GIZ-training is onder invloed van Covid-19 omgebouwd naar een online aanbod. Door Covid-19 zijn meerdere trainingen uitgesteld of herpland.
- We onderzoeken of we GIZ-kraam landelijk kunnen verspreiden (naar aanleiding van resultaten van het onderzoek van TNO naar GIZ-kraam) en voeren oriënterende gesprekken met een landelijk opererende kraamorganisatie en een verloskundig samenwerkingsverband.
- We adviseren de regio Eindhoven en Almere bij een fusietraject over hoe ze GIZ en SamenStarten een goede plek kunnen geven. Ook in 2021 ondersteunen we hen bij de implementatie en inrichting van de bij- en nascholingen.
- Het besloten gedeelte op de NCJ-website voor GIZ gecertificeerden is doorontwikkeld om toegang voor getrainde professionals te bieden.
- Er zijn twee GIZ-nieuwsbrieven verstuurd: voorjaar en najaar.
- Bijeenkomsten met coördinatoren en trainers hebben digitaal plaatsgevonden. Zowel de nieuwsbrieven als de digitale bijeenkomsten zijn zeer goed ontvangen.
- Er is een try-out geweest met een online GIZ-basistraining. Ervaringen uit deze try-out worden gebruikt om het totale trainingspakket te herzien.
- Gesprekken zijn gevoerd om de GIZ-scholing te beleggen bij de NSPOH.
- Er is een GIZ-logo ontworpen en alle pictogrammen op de GIZ-schema's zijn herzien.
- Een verdiepiingsworkshops over 'in gesprek over veiligheid' wordt ontwikkeld en is een keer uitgevoerd als try-out.
- De nieuwe training GIZ-coaching is voorbereid en wordt in 2021 uitgevoerd.
- De aanvraag GIZ in de BDS is aangevraagd en goedgekeurd, zodat professionals GIZ-acties kunnen registreren.
- Er is slimme samenwerking gezocht en aansluiting voor GIZ bij: JGZ klaar voor de toekomst, Kansrijke Start en Kind naar Gezonder Gewicht en inhoudelijke verbinding met de JGZ Preventie Agenda. Ook is er geïnvesteerd in gesprekken met diverse universiteiten om de GIZ nog verder te onderzoeken en kansen te benutten in lopende calls. Er is meegewerkt aan diverse calls voor ZonMw.

M@ZL (M5) en M@ZL in PO

Doel: Kwaliteitsborging, programma-integriteit (met ondersteuning in de implementatie), doorontwikkeling en landelijke verspreiding. En het realiseren van groei van het aantal deelnemende organisaties/gemeenten.

- Achttien JGZ-organisaties voeren M@ZL uit. In 2020 zijn twee organisaties aangehaakt, in januari 2021 volgen er nog twee.
- Het NCJ organiseerde twee bijeenkomsten voor de M@ZL-coördinatoren en managers. Onderwerpen die centraal stonden waren o.a. het Ziekteverzuim Expertiseteam in de regio Twente dat wordt ingezet bij jongeren met chronisch verzuim en M@ZL in het Primair Onderwijs (PO).
- M@ZL MBO is her-erkend, deze keer op het niveau van effectief met eerste aanwijzingen.

- Het NCJ levert een bijdrage – via een artikel over M@ZL door NCJ-adviseur Yvonne Vanneste – aan het themanummer Schoolverzuim van het Tijdschrift Jeugdgezondheidszorg (verschijning in mei 2021).
- Het voorlopige eindrapport van de M@ZL-app is door de onderzoekers met het NCJ gedeeld. Er wordt gezocht naar een plek om de app onder te brengen. De JGZ-organisaties die deelnamen aan het onderzoek willen de app niet overnemen. De vraag ligt nu bij het NCJ. Deelnemende M@ZL-organisaties is nu gevraagd of zij interesse hebben in het gebruik van de M@ZL-app. Eind januari 2021 wordt besloten of het NCJ de M@ZL-app zal gaan beheren.
- De training 'M@ZL train de trainer' is van start gegaan. Het beheer van de training is overgebracht naar de NSPOH. Vijf nieuwe trainers zijn gestart bij de M@ZL-artsen training en de M@ZL train-de-trainer. Beide trainingen zijn vanwege Covid-19 ook digitaal beschikbaar gemaakt.
- Er is een actieplan gemaakt voor het vernieuwen van de M@ZL-materialen. De materialen komen samen in een 'toolkit' die organisaties krijgen bij afname van M@ZL. In de toolkit komt ook een vernieuwd M@ZL handboek. De opzet voor het nieuwe handboek is gemaakt.
- Er is een opzet gemaakt voor een vernieuwde licentieovereenkomst.
- Er heeft twee keer een coördinatoren/managers-bijeenkomst plaatsgevonden. Vanuit deze bijeenkomsten is onder andere een werkgroep 'M@ZL bij chronisch verzuim met context-problematiek' gedestilleerd.
- De vragenlijst van ZonMw ten behoeve van de evaluatie van het onderzoek naar (de ontwikkeling van) M@ZL PO is opgestuurd. Er vonden meerdere overleggen plaats met het onderzoeksteam en de klankbordgroep. M@ZL PO wordt naar verwachting beschikbaar gesteld aan basisscholen met ingang van het schooljaar 2021-2022.
- Het artikel effectonderzoek M@ZL MBO (*Addressing sickness absence among vocational education students: a controlled before-and-after evaluation of the Medical Advice for Sick-reported Students (MASS) intervention*) is gepubliceerd. Onder revisie bij BMC Public Health van den Toren, S.J., Franse, C.B., Vanneste, Y.T.M. et al. Addressing sickness absence among adolescents and young adults: an evaluation of the Medical Advice for Sick-reported Students intervention. BMC Public Health 20, 1851 (2020). Het artikel *Prevalence of sickness absence among primary school pupils in the Netherlands- reasons to be worried?* is geaccepteerd voor publicatie bij BMC Public Health.

SamenStarten

Doelen: Kwaliteitsborging, programma-integriteit (met ondersteuning in de implementatie), doorontwikkeling en landelijke verspreiding. En het realiseren van groei van het aantal deelnemende organisaties/gemeenten.

- Er zijn dertien organisaties waar SamenStarten wordt geïmplementeerd. Één organisatie is overgestapt van SamenStarten naar GIZ. Drie SamenStarten-organisaties zijn gefuseerd (Limburg Zuid). De deelnemende organisaties zijn nog steeds positief over de interventie.
- Meerdere trainingen zijn vanwege Covid-19 uitgesteld en opnieuw ingepland. Coördinatoren- en managersoverleg heeft naar ieders tevredenheid een aantal keer online plaatsgevonden.
- Er is gestart met het verspreiden van een nieuwsbrief SamenStarten. Ook is het nu mogelijk voor SamenStarten-professionals om op een besloten gedeelte zelf informatie op te zoeken.
- In nauwe samenwerking met de trainers is de inhoud van de SamenStarten-training vernieuwd, de sterke elementen zijn gebleven. Door deze vernieuwing kan de training ook deels online worden gegeven. In 2021 wordt gekeken of het tweede gedeelte met Video

Interactie Begeleiding (VIB) ook vernieuwd kan worden en online gegeven (in samenwerking met AIT als eigenaar van VIB). VIB wordt als een waardevol en belangrijk ingrediënt gezien om SamenStarten succesvol te implementeren. Per 1-1-2021 is de organisatie van de in-company en open trainingen bij de NSPOH belegd.

- Vanuit de wens uit het veld om SamenStarten te verbreden naar toepassing van deze interventie bij andere leeftijden, zijn verkenningen voor inhoudelijke doorontwikkelingen gemaakt in de (prenatale) geboortezorg en de JGZ (leeftijd 4+).
- Er is contact gelegd met onderzoekers van universiteiten om wetenschappelijk onderzoek naar SamenStarten te stimuleren. Een projectidee is ingediend, maar niet uitgekozen voor nadere uitwerking in een vervolgronde.
- Vanuit het veld is de vraag of SamenStarten en GIZ meer kunnen samensmelten, omdat ze veel overeenkomsten hebben. Er is een adviesnota opgesteld, waarmee organisaties die gaan fuseren zelf een afweging kunnen maken. Een aantal adviestrajecten loopt bij organisaties die een fusie voorbereiden, waardoor ze zowel GIZ- als SamenStarten-professionals in huis hebben.

Stevig Ouderschap

Doelen: Kwaliteitsborging, programma-integriteit (met ondersteuning in de implementatie), doorontwikkeling en landelijke verspreiding. En het realiseren van groei van het aantal deelnemende organisaties/gemeenten.

- De website van Stevig Ouderschap is beschikbaar. Op het besloten gedeelte van de website zijn updates over Stevig Ouderschap geplaatst voor gebruikers met ondermeer een bericht over huisbezoeken ten tijde van Covid-19. In de NCJ nieuwsbrief van april verscheen het artikel 'Stevig Ouderschap en VoorZorg in tijden van corona'.
- GGD Hart voor Brabant is in een pilot gestart met Stevig Ouderschap in meerdere gemeenten. Dit brengt het totaal aantal Stevig Ouderschap-organisaties op 24.
- Inhoudelijk is Stevig Ouderschap doorontwikkeld via het versterken van de informatievoorziening richting de JGZ-organisaties en gemeenten (zie ook bullet 5 onder VoorZorg).
- In 2020 zijn drie open inschrijvingen voor de scholingen gepland, waarvan de eerste helaas niet is doorgegaan. Daarnaast zijn er twee incompany scholingen gegeven bij GGD Hart voor Brabant en CJG Rijnmond.
- In december is het landelijk hoorcollege geweest i.s.m. VoorZorg ten behoeve van de deskundigheidsbevordering van de SO-verpleegkundigen. Het landelijk hoorcollege is online gegeven met twee sprekers rondom de thema's 'vaderschap' en 'de verpleegkundige theorie van Neumann.'
- De monitor van Stevig Ouderschap is uitgevoerd in juli 2020. Deze cijfers geven inzicht in de uitvoering van Stevig Ouderschap
- Er vond een klankbordgroepbijeenkomst voor advies en het maken van de juiste keuzes voor de toekomst van de interventie t.a.v. de in ontwikkeling zijnde concepten voor de interventie. Ook vond een coördinatorenoverleg plaats waarin uitkomsten van het gesprek met de klankbordgroep worden teruggekoppeld en is verbinding gelegd met de uitvoering en zijn de uitdagingen van Stevig Ouderschap in de praktijk besproken.
- In het vierde kwartaal is ingezet op de doorontwikkeling van Stevig Ouderschap-prenataal en heeft het regionaal uitvoeringsgesprek digitaal plaatsgevonden met de coördinatoren en SO-verpleegkundigen van regio Zuid. Naast de incidentele afstemming met SO-organisaties over recente ontwikkelingen vindt het NCJ in gesprek blijven met de organisaties en verbinding houden met de dagelijkse uitvoering van Stevig Ouderschap van groot belang.

4

Projecten Waardevol vakmanschap

Een visie op vakmanschap in de JGZ is van belang voor iedereen die in of met de JGZ werkt. *Waardengedreven vakmanschap* verbindt de projecten die vallen onder dit strategische thema dat zich richt op kennisontwikkeling door verbinding van praktijk en beleid met onderzoek, en verspreiding en toepassing van deze kennis; de *Academisering van de JGZ*. Gezonde en veilige generaties voortbrengen is niet vanzelfsprekend. Er zijn steeds meer taaie maatschappelijke vraagstukken zoals kindermishandeling, schoolverzuim en armoede. Hiervoor is steeds meer behoefte aan onderzoek met JGZ-data zodat er beter zicht is op de maatschappelijke vraagstukken en preventie geoptimaliseerd kan worden. *Uniforme digitale registratie en het ontsluiten van data* zijn van groot belang bij het genereren van bruikbare data die helpen de JGZ-activiteiten te onderbouwen en de gezondheidstoestand van de jeugd te monitoren.

In verband met de *verspreiding en toepassing van kennis* voert het NCJ regie op de JGZ Richtlijnen-cyclus, biedt het NCJ e-learnings aan, ontwikkelt het NCJ samen met de partners het Van Wiechenonderzoek (VWO) en Baecke-Fassaert Motoriektest (BFMT) door en ondersteunt het NCJ het veld bij de uitvoering van het Rijks Vaccinatie Programma (RVP) en het toepassen van het Landelijk Professioneel Kader (LPK). Ook genereert het NCJ blijvend aandacht voor de eerste duizend dagen via het eerder door het NCJ geagendeerde 'Early Life Stress'. Ook 'de laatste duizend kritieke dagen' van een opgroeiende jeugdige in de transitie naar volwassenheid krijgen via 'Klaar voor de Toekomst' in 2020 de volwaardige aandacht van preventie in het algemeen en de jeugdgezondheid in het bijzonder.

4.1 Projecten en resultaten 2020-B

Gefinancierd uit instellingssubsidie

Waardengedreven Vakmanschap

Doel: Uitdragen visie waardengedreven vakmanschap (WV) als onderdeel van de JGZ-praktijk, stimuleren van het bespreekbaar maken van deze visie binnen de JGZ-organisaties in afstemming met samenwerkingspartners.

- Waardengedreven vakmanschap is uitgedragen en besproken in bijeenkomsten en ontmoetingen, bijvoorbeeld in de wetenschappelijke commissie van de V&VN.
- Diverse bijeenkomsten hebben plaatsgevonden met JGZ-managers, contactpersonen bij het KJP en Nji en de WV-ambassadeurs. De bijeenkomsten werden gevuld met onder andere de ontwikkelde theatermonoloog, die inspiratie gaf voor het bespreken van waardevol vakmanschap. Ook is een plan gemaakt voor het verder verspreiden, doorontwikkelen en beeldend maken van een visie op WV. Er is besloten de theatermonoloog te digitaliseren. TNO heeft aangegeven hierbij te willen ondersteunen en dit tijdens de jeugdartsen opleiding 1ste fase te introduceren.
- De webpagina JGZ Vakmanschapsagenda is vernieuwd, mede gebaseerd op alle verzamelde input uit ontmoetingen.
- Een stagiair (AIOS) jeugdarts heeft zich verdiept in het maken van de verbinding tussen Waardengedreven vakmanschap en het onderwijs.
- Het blog 'Professionals zijn net mensen' is geschreven door NCJ-adviseur Yvonne Vanneste.
- Vanuit het NCJ wordt een bijdrage geleverd over o.a. het LPK aan het Nederlands Leerboek JGZ.

Academisering van de JGZ

Doel: Samen met de wetenschap/onderzoeksinstituten, opleidingsinstituten, academische werkplaatsen Jeugd/regionale kenniswerkplaatsen Jeugd, beroepsverenigingen en de JGZ-organisaties versterken we de verbinding onderzoek, beleid, praktijk en opleiding.

Evidence Based Practice (EBP)

- De EBP-visie en kennis over EBP is verspreid en staat op de NCJ website. Leden van de Stippel-Brigade hebben zich gemeld als ambassadeurs. De visie is gepresenteerd aan de wetenschappelijke commissie jeugdverpleegkundigen en tijdens de landelijke Voor de Jeugd Dag.

Wetenschappelijke Advies Commissie (WAC)

- Er hebben twee WAC-bijeenkomsten plaatsgevonden over onder andere Kansrijke start & Big Data, Academisering van de JGZ, doorontwikkeling van JGZ-interventies en reflectie van de WAC op Covid-19 en de impact op de JGZ en gezinnen.
- Lessons learned over de succesfactoren voor het promoveren van JGZ-professionals is definitief en beschikbaar op de NCJ website.
- Samenwerken bij onderzoek is belangrijk. Diverse onderzoeksinstituten bieden stagemogelijkheden voor onderzoek. Deze zijn te vinden op de NCJ-website, onder de JGZ Onderzoeksagenda.

Stippel-Brigade

- Met Stippel-Brigade is een mission statement opgesteld en werd de werkwijze rond het lezen van artikelen vastgesteld. Op basis hiervan is een werkdokument en een template voor te publiceren beschouwingen opgesteld. Twee nieuwe Brigade-leden zijn opgeleid. Verder is een 'zij-instromer' toegetreten tot de brigade zonder de opleiding te volgen.

JGZ Onderzoeksagenda

- Het themadossier JGZ Onderzoeksagenda is gepubliceerd op de NCJ-website.

Wetenschappelijk Onderzoek

Het NCJ denkt mee met onderzoeksideeën en -voorstellen om de verbinding met de JGZ-praktijk vanaf de start van een onderzoek te waarborgen. Het NCJ:

- Ondersteunde aios (arts M&G i.o. NSPOH; jeugdarts i.o. TNO) bij het zoeken naar en formuleren van voor de JGZ relevante onderzoeksvragen en begeleidde meerdere aios M&G - wetenschappelijke stages.
- Participeerde in de wetenschappelijke commissie (wetcie) van de AJN en de V&VN. Momenteel vindt er een herformulering van de taken van de wetcie AJN plaats, inclusief de verbinding met het NCJ.
- Nam deel aan de promovendikring, die twee keer bij elkaar kwam.
- Nam twee keer deel aan de adviesraad van Generation R (het CoFa Expert Panel Generation R).
- Nam vier keer deel aan de werkgroep destigmatisering (van KJP).
- Heeft meegewerkt aan verkennend onderzoek over signalering en triage richting de specialistische jeugd-ggz. Op basis van dat onderzoek is een kennisdossier gemaakt. Het dossier staat online.

In bijlage 1 vind je een overzicht van alle onderzoeksaanvragen en onderzoeken waar het NCJ bij betrokken was.

Uniforme digitale registratie en ontsluiten van data

Doel: Eenduidige registratie in het Digitale Dossier (DD) JGZ met een actuele BasisDataSet (BDS) JGZ als norm, ten behoeve van zowel individuele zorg aan elke jeugdige als aan beleidsinformatie en onderzoek.

Binnen informatisering spelen onder andere de BDS JGZ, het ouderdossier, gegevensuitwisseling tussen geboortezorg en de JGZ, aansluiting bij GGD GHOR Nederland wat betreft het PGA-dossier, het BDS JGZ omzetten in Zorginformatiebouwstenen (ZIB) en de referentiearchitectuur JGZ.

Informatisering

- De prioriteitenlijst 'implementeren van wijzigingen van de BDS JGZ' – gebaseerd op wet- en regelgeving en JGZ Richtlijnen – is dit jaar vastgesteld en besproken met de accorderingscommissie en vervolgens met NicTiz, VZVZ en de softwareleveranciers. Na het inkorten van de prioriteitenlijst (deze was te groot) is daarna een eerste werkpakket wijzigingen BDS JGZ vastgesteld en zijn is het technische deel zo goed als afgerond.
- De softwareleveranciers hebben een voorstel gedaan rondom het werkpakket met betrekking tot het dossieroverdrachtsbericht waar het Bestuursteam JGZ (BT JGZ) een besluit over moest nemen. Het NCJ heeft een document opgesteld met de voor- en nadelen van de opties waarna het BT JGZ in Q4 het besluit genomen heeft het werkpakket als hoogste prioriteit te implementeren. De uitvoering van dit besluit is uitgesteld omdat RVP-toestemmingen als hoogste prioriteit wordt gezien door VWS.
- Er is nog geen besluit over genomen over een structurele oplossing van de registratie maternale kinkhoest. Wel zijn er inventariserende gesprekken geweest met alle partijen betrokken bij het BDS-proces.

- BDS JGZ omzetten in ZIB heeft, in overleg met BT JGZ, niet de hoogste prioriteit gekregen: eerst moet de BDS JGZ actueel in de dossiers staan.
- Na gesprekken tussen ActiZ, GGD GHOR Nederland, Babyconnect en het NCJ is besloten een impactanalyse te maken rond gegevensuitwisseling tussen geboortezorg die in het eerste kwartaal van 2021 wordt gepresenteerd. Het NCJ was ook aanwezig bij de werkgroep Eenheid van Taal waar ZIB geboortezorg besproken worden. Afgesproken is dat het NCJ aansluit als ZIB's worden besproken waar de JGZ bij betrokken is.
- Het NCJ heeft samen met het RIVM en de NHG gewerkt aan een ZIB waar vaccinaties mee uitgewisseld kunnen worden. Er zijn nog onbeantwoorde vragen die de JGZ-sector moet beantwoorden.
- Het NCJ heeft met Nictiz en VZVZ gesprekken gevoerd met MITZ (online toestemming verlenen), omdat dit een toekomstbestendige oplossing is om centraal toestemming vast te leggen voor de uitwisseling van informatie tussen de JGZ en het RIVM en vervolgens met andere sectoren zoals de geboortezorg. De resultaten zijn aan het BT JGZ teruggekoppeld.
- Het NCJ heeft gesprekken met ActiZ en GGD GHOR Nederland over de wijze waarop het RVP voor de doelgroep 18-26 jaar geregistreerd kan worden.
- Het NCJ heeft vijf nieuwe BDS-protocollen gepubliceerd. Deze geven aanwijzingen voor de registratie van de zorg in het DD JGZ o.b.v. de BDS.
- VWS heeft TNO gevraagd een set indicatoren voor de JGZ samen te stellen die opgenomen gaat worden in een AMvB. Het NCJ heeft op verzoek van TNO meegedacht met betrekking tot de BDS JGZ zodat de indicatoren uit het digitaal dossier gehaald kunnen worden.

Juridische aspecten

- In 2019 heeft VWS een knelpuntenanalyse gemaakt rondom privacy in de JGZ. Het NCJ heeft hierover meerdere gesprekken met VWS gehad. Er stond een terugkoppeling gepland met de JGZ-organisaties, maar dit is niet doorgegaan. Een deel van de oplossingen van de knelpuntenanalyse is verwerkt in de juridische toolkit, op de website DD JGZ en in de notitie Ben ik in beeld. De geactualiseerde versies publiceert het NCJ in het eerste kwartaal van 2021.
- Naar aanleiding van de wijziging in de Wet 'aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg' en de Wet 'digitale overheid' heeft het NCJ, samen met JGZ-organisaties en VWS, een handleiding Digitale inzage in het DD JGZ ontwikkeld en gepubliceerd.

Jeugd in Beeld

- Het NCJ heeft gesprekken gevoerd met het CBS en een aanvraag bij hen ingediend om toegang tot hun microdata te krijgen. Deze aanvraag is gehonoreerd. Dit creëert mogelijkheden voor de doorontwikkeling van Jeugd in Beeld.

Verspreiding en toepassing van kennis - Regie JGZ Richtlijnen

Doel: Kwaliteitsborging en doorontwikkeling van de JGZ Richtlijncycclus.

- Er zijn twee richtlijnen gepubliceerd op de richtlijnenwebsite en in de JGZ Richtlijnen app: Astma (herziening, januari 2020) en Houding en bewegen (september 2020). De nieuwe richtlijn Ouder-kind relatie zit in de eindfase en wordt in het eerste kwartaal van 2021 gepubliceerd.
- Met ZonMw is een start gemaakt met actiepunten voor het nieuwe richtlijnenprogramma en modulaire richtlijnontwikkeling. Een pilot om de richtlijnen Overgewicht (2012) en Taalontwikkeling (2018) om te zetten naar modules is afgerond. In afwachting van het eindrapport, kunnen er daarna acties uitgezet gaan worden voor het nieuwe richtlijnenprogramma.

- Afgelopen jaren is er proactief feedback verzameld over de richtlijnen, wat meegenomen wordt in de prioriteringsstudie. De Richtlijn Advies en Autorisatiecommissie (RAC) heeft een eerste voorselectie gemaakt welke richtlijnen prioriteit behoeven voor herziening. ZonMw is momenteel aan zet.
- Het project over de Roadmap Ouder en jongerenparticipatie bij richtlijnontwikkeling is afgerond en is een mooi inspiratiedocument geworden.
- Met samenwerkingspartners (o.a. NVK, Nji, V&VN, medisch specialisten) is bijgepraat over ontwikkelingen en kansen voor samenwerking en verbinding.

Verspreiding en toepassing van kennis - Van Wiechen Ontwikkelingsonderzoek (VWO) en Baecke-Fassaert Motoriektest (BFMT)

Doel: Kwaliteitsborging en doorontwikkelen van het VWO en de BFMT in samenwerking met praktijk en onderzoeksveld ten behoeve van een kwalitatief hoogwaardige uitvoeringspraktijk.

Van Wiechen Ontwikkelingsonderzoek

- De werkgroep Do It Yourself (DIY) is twee keer bij elkaar gekomen en heeft meegewerkt aan het beschikbaar stellen van de DIY-video's voor de JGZ. Op de NCJ-website zijn bij elk VWO-kenmerk de bijbehorende DIY video's geplaatst, extra instructie voor de uitvoer door de JGZ en een disclaimer (dat de DIY geen instructievideo's zijn). De DIY-video's zijn vervroegd beschikbaar gesteld aan de JGZ en zullen blijvend beschikbaar komen voor alle ouders en iedereen die er mee wil werken. Tegelijkertijd vond een implementatiestudie plaats door TNO. Het NCJ heeft hierin geadviseerd. Deze studie loopt nog door tot de zomer van 2021.
- De werkgroep VWO en e-learning is meermalen bij elkaar gekomen. De VWO e-learning is op inhoud klaar en wordt in 2021 opgeleverd.
- De werkgroep flexibilisering is meermalen bij elkaar gekomen en heeft een advies uitgebracht over wie wanneer wat mag uitvoeren, duiden en verwijzen met betrekking tot het VWO (*Richtlijn flexibilisering disciplines m.b.t. het Van Wiechenonderzoek*). Deze informatie is aan de beschrijving van alle VWO-kenmerken op de website toegevoegd.
- De werkgroep VWO en hechting heeft een bijdrage geleverd aan de JGZ Richtlijn Ouder-kindrelatie. Hier wordt ook heel duidelijk weergegeven welke VWO-kenmerken geschikt zijn om hechting en ouder-kindrelatie te observeren.
- De werkgroep VWO en Onderwijs is drie keer bij elkaar gekomen. De NSPOH-cursus VWO-instructeur is geëvalueerd en verbeterd. Vanwege het gering aantal aanmeldingen is de cursus in het najaar van 2020 niet doorgegaan. Wel vond in december een terugkomdag plaats voor alle gecertificeerde VWO-instructeurs, met 21 deelnemers. De criteria voor hercertificering zijn opnieuw vastgesteld, de lijst met VWO-instructeurs geüpdatet. In de zomer hebben alle VWO-instructeurs een mailing hierover ontvangen. Eind 2020 hebben we 42 gecertificeerde VWO-instructeurs en 5 landelijke VWO-instructeurs. De terugkomdag voor gecertificeerde VWO-instructeurs wordt vanaf 2021 tweemaal per jaar gegeven ivm de grote belangstelling.
- In de jaarlijkse bijeenkomst van de LEO zijn alle werkzaamheden van 2020 geëvalueerd (we kijken terug op een productief jaar), de nieuwste wetenschappelijke inzichten ten aanzien van het VWO en BFMT zijn gedeeld en er is input geleverd voor het projectplan 2021.
- In de NCJ nieuwsbrief van november verscheen een nieuwsbericht over alle wijzigingen en aanvullingen op het dossier VWO en BFMT.

Baecke-Fassaert Motoriektest

- De werkgroep BFMT is drie keer bij elkaar gekomen: de scholing BFMT is opgezet, twee keer gegeven, geëvalueerd en doorontwikkeld.
- Er is besloten een train-de-trainer BFMT-instructeur op te zetten in 2021. Er is een kinderfysiotherapeut als docent en aan de Landelijke Expertisegroep Ontwikkelingsonderzoek (LEO) toegevoegd.
- In augustus vonden de opnames van de BFMT video's plaats, die in december online beschikbaar zijn gekomen voor de JGZ via de NCJ website.

Verspreiding en toepassing van kennis - Toepassing LPK

Doel: Ondersteunen bij de (flexibele) uitvoering van het LPK en bewustwording creëren van de randvoorwaarden die daarvoor nodig zijn.

- Ter ondersteuning van de (flexibele) uitvoering het LPK is een tweede serie video's gemaakt. Stond in de eerste serie de duiding van het LPK centraal, in de tweede serie geven vier koplopers aan de hand van drie vragen aan hoe ze het LPK in de praktijk hebben gebracht. Voor de verbinding met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) reflecteerde Frank van Leerdam in een vijfde video op de praktijkvoorbeelden uit de tweede serie video's.
- De geplande fysieke bijeenkomst met als onderdeel de lancering van de tweede serie video's is vanwege Covid-19 verschoven naar een latere digitale LPK-bijeenkomst. De video's zijn zodra dit kon al wel voor het veld toegankelijk gemaakt via de NCJ-website.
- Tijdens een editie van JGZ Live! is het LPK geagendeerd en de dialoog tussen het JGZ-veld en inspecteur Frank van Leerdam gefaciliteerd. Een impressie hiervan werd voor iedereen beschikbaar gesteld via de NCJ-website. Het LPK wordt waar mogelijk geagendeerd tijdens lokale, regionale of landelijke bijeenkomsten (studiedagen NSPOH, beroepsgroepen overleg en overleg met de opleidingen).
- In samenwerking met het JGZ innovatieatelier van het NCJ is op basis van een PubQuiz die JGZ Kennemerland heeft ontwikkeld, een LPK Pubquiz ontwikkeld. Een preview hiervan is gegeven tijdens JGZ live! op 16 september. De quizvragen zijn gebaseerd op de twee series LPK-video's.
- Er zijn voorbereidingen getroffen voor het organiseren van een LPK-bijeenkomst in 2020 waarin er een update wordt gegeven van het LPK met betrekking tot onder andere het prenataal huisbezoek en het aangepaste RVP.

Verspreiding en toepassing van kennis - Early Life Stress

Doel: Vergroten van de bekendheid over Early Life Stress, delen van kennis met de uitvoeringspraktijk JGZ en actief stimuleren van de verbinding van de JGZ en samenwerkingspartners in het sociale en medische domein. Inzetten op het sensitief maken van de leer- en leefomgeving van kinderen en volwassenen.

- Er is contact gezocht met Erik Scherder (hoogleraar neuropsychologie) om samen te werken in de publieke boodschap over het voorkomen van Early Life Stress (inzetten op veerkracht) en met Tessa Roseboom (hoogleraar Vroege ontwikkeling en gezondheid) om Early Life Stress te verbinden met de eerste 1000 dagen.

- Naar aanleiding van de EUSUHM-declaration Early Life Stress is er een werkgroep opgestart samen met de beroepsgroepen. Het NCJ heeft hieraan deelgenomen. Ook heeft het NCJ bijgedragen aan de organisatie en invulling van de AJN-dag met als thema Early Life Stress (waar ongeveer 500 online deelnemers aanwezig waren).
- Er is een thema nieuwsbrief Early Life Stress uitgebracht met daarin onder andere een blog van Tessa Roseboom en een blog van NCJ-adviseur Yvonne Vanneste waarin Early Life Stress en de coronacrisis werden verbonden.
- Er werd een themabijeenkomst georganiseerd voor JGZ'ers, de beroepsgroepen en de brancheorganisaties over de invloed die wij kunnen uitoefenen op de levenslange gevolgen van stress. Early Life Stress werd daarnaast in samenwerking met TNO (vanuit de Nationale Wetenschapsagenda) geïntegreerd in het programma van het JGZ innovatieatelier van het NCJ. Op het congres Kindermishandeling werd een workshop Early Life Stress gegeven en ook is een gastcollege over Early Life Stress gegeven bij de NSPOH.
- De laatste wetenschappelijke inzichten over hechting en mentaliseren zijn gedeeld en verbonden met de themadossiers Early Life Stress en Hechting.
- Er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met de gezonde kinderopvang om Early Life Stress onderdeel van hun scholingsprogramma te laten zijn.
- In samenwerking met Rino Zuid is gewerkt aan het ontwikkelen van een game mentaliseren. Hun leeromgeving is verrijkt met kennis en inspiratie uit de themadossiers Early Life Stress en Hechting. De game is met het veld en promovendus Moniek Zeegers getest, maar leverde onvoldoende positieve ervaringen op. Besloten is om niet verder te gaan met deze game en naar andere mogelijkheden te zoeken om JGZ-professionals te ondersteunen bij het bevorderen van hun mentaliserend vermogen. Met als uiteindelijk doel het bevorderen van het mentaliserend vermogen van ouders en professionals in de leer- en leefomgeving van het kind.
- De abstract voor een lezing over Early Life Stress op 'congres 12th International Conference on the Maternal Child Health Handbook' (juli 2020) is geaccepteerd. Dit symposium is vanwege Covid-19 verplaatst naar juli 2021.
- Het artikel "Altijd alert" over kinderen en stress is in Psychologie Magazine gepubliceerd. En het artikel "Hoe voorkom je stress bij jongeren?" werd in JA! magazine van AJN Jeugdartsen gepubliceerd. Ook is een artikel geschreven en aangeboden over Early Life Stress voor het themanummer van het tijdschrift *Kinder- en Jeugdpsychotherapie* (publicatie in 2021).
- Een stagiaire rondde haar onderzoek in het kader van haar master sociologie aan de Universiteit van Utrecht af en heeft de resultaten gepresenteerd; 'Stressful Life Events and Adolescent Health in the Netherlands: a mixed method analysis of the role of family functioning, social disadvantage, and gender.'
- Het window of tolerance is geïntroduceerd voor gezonde stresshantering.

Verspreiding en toepassing van kennis - Klaar voor de Toekomst (KvdT)

Doel: Eind 2020 is helder wat een jongere tijdens zijn transitie naar volwassenheid (12-18 / 23 jaar) preventief nodig heeft en welke rol de JGZ daarbij kan spelen.

- Het raamwerk voor het plan 'Klaar voor de toekomst' is opgesteld. De kennis omtrent de gezondheidstoestand van jongeren (14-23 jaar) is in kaart gebracht, evenals op welke vlakken en in welke mate dat vraagt om kwalitatieve en kwantitatieve preventieve interventies en welke mogelijkheden dit vraagt en biedt voor JGZ-professionals. Mede op basis van dit raamwerk document is 'Klaar voor de Toekomst' toegespitst.

- De voorbereiding voor de adolescentencommissie KvdT is gestart. Er is nauw samengewerkt om verbindingen met het actieplan schoolverzuim, vakmanschap, de pijlers uit de JGZ Preventieagenda (gezondheid en weerbaarheid), mentale gezondheid en de Gezonde School te leggen. In 2020 zijn ten behoeve van bewustwording en draagvlak diverse presentaties gegeven over het project KvdT. Onder andere op het Congres KAMG, AJN Oranjewoud Conferentie, bij GGD NOG, GGD Amsterdam en GGD IJsselland.
- Het boekje 'Zie Mij Nu' over SOLK bij jongeren (gemaakt in samenwerking met Proscop en Alles Is Gezondheid) is uitgebracht en er is ook een herdruk (2000 exemplaren) geweest. Ten behoeve van de lancering van de website ziemijnu.nl is een webinar gegeven (deze werd goed bezocht en >1000 keer bekeken). Op basis van de behoefte van de kijkers wordt het maken van een tweede boekje voor (en door) jeugdprofessionals overwogen: 'Hoe Dan?'
- Op het congres van Guus Schrijvers is er een voordracht over SOLK (Zie Mij NU) en @ease. Een blog (als teaser) hierover is geschreven en gepubliceerd. Het congres is niet in 2020 doorgegaan maar verplaatst naar 11 juni 2021.
- Het team jeugd van de Health Innovation School (ReShape / VWS) is begeleid en heeft tot de beweging en start van de campagne 'De Taal van Emoties' geleid. Dit wordt verder uitgewerkt bij het Institute for Positive Health (iPH) die het initiatief omarmt heeft.
- Naar aanleiding van medewerking aan het onderzoek 'Suicide onder 10- 20 -jarigen in 2017' (113 suicidepreventie/ Amsterdam UMC) is ook meegewerkt aan de publicatie van artikelen hierover voor een internationaal vakblad en voor het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (NTvG)
- Er is meegedacht en meegeschreven aan het Pleidooi van de Vereniging Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF) ten behoeve van 'Sociaal Emotioneel Leren' in het onderwijs.
- Door Covid-19 is de website www.jongerenhulponline.nl versneld online gegaan, ontstaan vanuit een samenwerking met zes aanbieders van online hulp voor jongeren. Er is veel media-aandacht voor geweest van onder andere op de radio en op de website VoorDeJeugd.
- Het artikel '*Young adults' self-sufficiency in daily life; the relationship with contextual factors and health indicators*' is geplaatst in het tijdschrift BMC Psychology.

4.2 Projecten en resultaten 2020-B

Additioneel gefinancierd door VWS

Peiling Melkvoeding in 2018

Doel: Met behulp van Jeugd in Beeld (JIB) heeft het NCJ in 2019 data over melkvoeding ontvangen, vastgelegd in 2018. Zeven JGZ-organisaties verspreid over Nederland hebben deze data aangeleverd. Met behulp van deze data wordt beantwoord: 1) welk percentage vrouwen op welk moment welk type melkvoeding geeft en 2) welk percentage vrouwen borstvoeding geeft op de geboortedag en bij een leeftijd van twee weken, één, drie en zes maanden. Daarbij wordt ook gekeken naar onder andere het opleidingsniveau en de leeftijd van de moeder.

- De resultaten van het onderzoek op basis van de Peiling Melkvoeding 2018 is beschreven in een rapportage.
- De peiling melkvoeding is door VWS gepubliceerd en het NCJ, TNO en Voedingscentrum hebben het via hun kanalen en nieuwsbrief verspreid.

Project Rijksvaccinatieprogramma

Doel: Optimalisatie van de uitvoering van het RVP door de JGZ, het verhogen van de vaccinatiegraad en het verbeteren van de communicatie richting jeugdigen en ouders. Het JGZ-veld geeft feedback op de nieuwe richtlijnen met betrekking tot de uitvoering van het RVP, die jaarlijks worden bijgesteld. Het NCJ, GGD GHOR Nederland en ActiZ Jeugd halen deze feedback op bij hun achterban en delen deze informatie met het RIVM.

- De Werkgroep RVP 4-18 jaar en het Landelijke RVP-overleg zijn beiden eenmaal bijeengekomen. In de context van het eerstgenoemde overleg is bijgedragen aan de vanuit de beroepsgroepen voorbereide visie 'Met de JGZ naar een robuust RVP voor 4 tot 18 jarigen'.
- Nadat bleek dat er actueel ruimte is om aan VWS verderstreckende voorstellen te bieden voor vernieuwing van het vaccineren, is samen met de brancheorganisaties ingezet op het terugbrengen van de status van het visiestuk tot een bouwstenennotitie. Parallel is met ActiZ Jeugd en GGD GHOR Nederland in het voorjaar een position paper ten behoeve van VWS voorbereid.

4.3 Projecten en resultaten 2020-B

Additioneel gefinancierd

Project Implementatie Richtlijnen in de JGZ

Doel: Ondersteunen van de implementatie, borging en kwaliteit van toepassing van nieuwe en herziene JGZ Richtlijnen. Aandacht gaat uit naar (door)ontwikkeling van implementatietools ter ondersteuning, op een innovatieve en laagdrempelige wijze het werken met JGZ Richtlijnen bevorderen (Richtlijnenspel, e-learning, App), faciliteren van het netwerk van implementatie functionarissen en het ontsluiten van informatie voor jeugdigen en ouders.

- Bij de publicatie van de JGZ Richtlijn Astma en de JGZ Richtlijn Houding en bewegen is ook een implementatie toolkit en informatie voor ouders (via Opvoeden.nl) beschikbaar gesteld. Ook voor de JGZ Richtlijn Motorische ontwikkeling is een implementatie toolkit beschikbaar gesteld. Het NCJ organiseerde ook digitale werksessies voor deze drie JGZ Richtlijnen.
- De E-learning modules Angst en Motorische ontwikkeling zijn beschikbaar gesteld voor professionals in de JGZ-academie. De JGZ Richtlijn en e-learning Ouder-kind relatie zijn ontwikkeld en worden in het eerste kwartaal van 2021 gepubliceerd.
- Het JGZ Richtlijnenspel is geaccrediteerd. De JGZ Academie en het JGZ Richtlijnenspel worden vanaf 2021 voortgezet middels het JGZ expertise pakket. Ter voorbereiding zijn gebruikers in de JGZ Academie opgeschoond.
- Het NCJ heeft monitoring vragenlijsten beschikbaar waarmee JGZ-organisaties het gebruik van richtlijnen in de eigen organisatie kunnen meten. Dit jaar zijn 21 digitale vragenlijsten opgevraagd.
- Het project Implementatie richtlijnen in de JGZ is dit jaar geëvalueerd door een externe partij. Uit de evaluatie bleek dat JGZ-organisaties de ondersteuning van het NCJ bij de implementatie van richtlijnen erg waarderen, en behoefte hebben aan meer ondersteuning bij de borging. Het richtlijnenspel, de e-learning, het implementatie atelier, de richtlijnen app, de powerpoint en de factsheet worden het meest gebruikt. Ook vinden ze het belangrijk om jeugdigen en ouders te betrekken bij de implementatie van richtlijnen en dat goede informatie voor deze doelgroepen bijdraagt aan het gebruik van richtlijnen. De conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie zijn meegenomen in de aanvraag van het vervolgprogramma bij ZonMw.
- Het NCJ heeft doorlopend het netwerk implementatie (netwerk implementatiefunctionarissen die de implementatie in de eigen organisatie aanjagen) proactief geïnformeerd over JGZ Richtlijn ontwikkelingen.

Project Samen E-learning maken samen delen

Doel: Minimaal vijf organisaties hebben in afstemming met elkaar minimaal vijf e-learning modules ontwikkeld en gedeeld via de JGZ Academie, om de scholing van jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen en doktersassistenten in de JGZ te optimaliseren.

- In het project 'E-learning Samen maken Samen delen' hebben JGZ-organisaties samen vijf e-learningen ontwikkeld die met alle JGZ-organisaties gedeeld worden via de JGZ Academie: Van Wiechenonderzoek, Groei, Introductie in de JGZ, Mondzorg en Uniform registreren. In samenwerking met de MediaDiamant is ook nog de e-learning Mediaopvoeding ontwikkeld.
- Er is een werkwijze opgezet die afstemming en samenwerking tussen JGZ-organisaties mogelijk maakt bij het zelf ontwikkelen en delen van e-learning. Zij kunnen dat doen via de module 'Zelf e-learning maken' van het NCJ. Alle ontwikkelde e-learningen worden vervolgens met elkaar gedeeld via de JGZ Academie.

- De kosten voor het maken van één e-learning is vergeleken met de kosten voor het organiseren van fysieke scholingen. De inzet van e-learning is aanmerkelijk goedkoper gebleken. Afhankelijk van het aantal professionals dat de scholing volgt, levert het een besparing van 63-73% op.
- Ervaringen en tips van de zes JGZ-organisaties die hebben deelgenomen aan dit project zijn in een focusgroepinterview opgehaald. De deelnemers gaven aan dat de goede onderwerpen zijn gekozen die iets betekenen voor collega's in het land. En ook dat het maken van de e-learning veel tijd kost en dat delen van ervaringen tijdens het ontwikkelen van groot belang is. Dit heeft ook veel waardevolle input opgeleverd voor een vervolg van dit project in 2021.

ICT referentiearchitectuur JGZ

Doel: De eigen regie van ouders en de flexibilisering van de JGZ versterken met behulp van ICT-voorzieningen die schaalbaar zijn en kunnen communiceren en integreren met andere ICT-voorzieningen. Om ICT-voorzieningen duurzaam, integreerbaar, koppelbaar en schaalbaar te kunnen ontwikkelen zijn afspraken nodig, zoals die worden opgenomen in de ICT referentiearchitectuur JGZ.

- Met dit project een Referentie Architectuur voor de Nederlandse Jeugd (RANJA). ICT-voorzieningen spelen een steeds belangrijkere rol bij het invullen van die snelle veranderende vragen naar producten en diensten. Technologie kan klanten helpen een veiliger, gezonder en productiever leven te leiden. RANJA is een referentie architectuur die JGZ-organisaties een kader biedt voor het breed opzetten en inrichten van ICT voorzieningen. Dit zorgt voor slimme ICT voorzieningen die intern (met het digitaal dossier JGZ) én extern (met andere organisaties) kunnen communiceren met andere ICT voorzieningen. Zo kunnen JGZ-organisaties zich verbreden, in tegenstelling tot het zich enkel te richten op lokale ondersteuning. Het ontwikkelen, bouwen, aanschaffen en implementeren onder architectuur zorgt ervoor dat oplossingen onderling goed en efficiënt samenwerken.
- Op basis van Pura is een eerste opzet voor de referentiearchitectuur gemaakt en goedgekeurd door de reviewende partijen. Waar aanvankelijk werd besloten voor de verdere uitwerking gebruik te maken van Zira, is als gevolg van voortschrijdend inzicht toch meer aansluiting bij Nora bepleit. Dat is verder uitgewerkt.
- Vooruitlopend op de publicatie is een (open source) Wikipedia pagina aangemaakt. Deze is positief ontvangen. Publicatie via de wikipagina zal bij GGD GHOR Nederland gebeuren.

Platform Ouders

Doel: Het aantal gebruikers van het 24/7 platform vergroten en meer organisaties laten aansluiten bij de dienstverlening. Er wordt gestart met 24/7 telefonie en chat (later aangevuld met beeldbellen). De ambitie is de diensten te ondersteunen met een landelijke, innovatieve en interactieve website: jeugdgezondheid.nl. Er is een goed implementatieplan voor de toepassing van Kunstmatige Intelligentie (textmining) in het DD JGZ opgesteld, waarmee signalen voor (vermoedens van) kindermishandeling worden opgepakt.

- De stuurgroep 24/7 gaf de prioriteit aan de 24/7 chat en telefonie en daarna de ontwikkeling van het platform. In mei heeft een eerste pilot gedraaid voor de 24/7 bereikbaarheid via chat en telefonie. Het resultaat liet direct al zien dat er van de 24-uurs beschikbaarheid gebruik wordt gemaakt.
- Naast de betrokkenheid van GGD GHOR Nederland, ActiZ Jeugd en het NCJ zijn zeven JGZ-organisaties aangesloten. De coronacrisis leidt ertoe dat JGZ-organisaties worden gestimuleerd tot het inzetten van zorg-op-afstand.
- De stuurgroep besloot bij het Bestuursteam JGZ voor te leggen om naar 24/7 bereikbaarheid van de gehele JGZ te streven en om mogelijkheden te verkennen voor complementariteit/bundeling van het 24/7-concept en kanalen uit het GroeiGids-pakket, om zo te komen tot een pakket kanalen t.b.v. de gehele JGZ. In plaats van doorontwikkeling van [Jeugdgezondheid.nl](https://jeugdgezondheid.nl) wordt voor het beschikbaar maken van informatie voor ouders ingezet op synergie met [Opvoedinformatie.nl](https://opvoedinformatie.nl) (voorheen Opvoeden.nl) en GroeiGids.
- In het streven naar continuering en verdere uitrol van 24/7 bereikbaarheid bleek dat de pilot-werkwijze daarvoor onvoldoende ruimte bood. In 2021 wordt hiervoor aangesloten op GroeiGids en het bijbehorende pakket kanalen. Het Bestuursteam JGZ heeft besloten tot de verdere verbreding van de toepassing van GroeiGids en in het bijzonder de Ouderchat gekoppeld aan GroeiGids, en gekoppeld aan GroeiGids diensten verder door te ontwikkelen, waaronder de toegang voor ouders tot het kinddossier.

VIMP Prenataal Campagne

Doel: In dit VIMP project staat het normaliseren van het vragen van steun of hulp van aanstaande ouders centraal. Om het vragen van steun door ouders in de zwangerschapsperiode te normaliseren en kwetsbare ouders te de-stigmatiseren wordt een publiekscampagne uitgewerkt. Aanstaande ouders weten daardoor dat ze al kennis kunnen maken met de jeugdgezondheidszorg tijdens de zwangerschap.

- We kwamen er in een vroegtijdig stadium achter dat VWS in het kader van Kansrijke Start aan een soortgelijke campagne werkte met hetzelfde doel. Deze VWS campagne 'Mamaliefde en Papaliefde is' wordt gelanceerd in het eerste kwartaal van 2021. Samen met het campagne-team van VWS en in afstemming met ZonMw wordt gewerkt aan een nieuw campagnevoorstel zodat aangesloten kan worden bij de VWS campagne. Dit project wordt vervolgd in 2021.

VIMP JGZ E-Innovatiespel

Doel: Professionals en managers in de JGZ raken geïnspireerd en maken kennis met de meerwaarde van digitale innovaties in de JGZ-praktijk.

- Het JGZ E-Innovatiespel is een variant op het JGZ Richtlijnspeel. Vragen, weetjes en tips over 6 nieuwe digitale JGZ-innovaties worden via de Vraag van Vandaag verspreid zodat de kennis over verschillende digitale innovaties in de JGZ-praktijk, enthousiasme en 'e-awareness' voor digitale innovaties binnen de JGZ wordt vergroot. Deze innovaties doen hieraan mee:
 - ICT-platform van geïntegreerde evidence-based eHealth modules
 - Vlogs kunnen bijdragen aan het stimuleren van een gezonde leefstijl van jongeren
 - Jij en je Gezondheid doorontwikkeling voor het PGO 5 en 10 jaar

- M@ZL app: ontwikkeling en evaluatie van een verzuimapp voor jongeren
- Zorgpad met e-consulten voor peuters met een laag risico op opvoed en opgroei problemen
- Groeigids: Onderzoek naar effectiviteit van de GroeiApp
- In 2020 vier digitale JGZ-innovaties uitgelicht. Via vragen, weetjes en tips over nieuwe digitale JGZ-innovaties zijn deze verspreid via de Vraag van Vandaag. In het eerste kwartaal van 2021 worden nog twee digitale JGZ-innovaties uitgelicht. Tot nu toe zijn er 40 vragen over de diverse innovaties toegevoegd aan het spel, 29.594 keer beantwoord waarvan 72% correct.

VIMP Samen Sterk in de uitvoering van het werk

Doel: De bedoeling is om de resultaten van projecten uit het ZonMw programma 'Versterking Uitvoeringspraktijk JGZ' toegankelijk te presenteren voor managers en professionals. Daarbij worden de kernelementen van samenwerking uit het ZonMw project 'Sterkste Schakels' over de samenwerking tussen JGZ, wijkteam en onderwijs als uitgangspunt genomen. Dit project loopt door in 2021.

- Er is een tweetal digitale bijeenkomsten gehouden voor de betrokken projectleiders. Op basis van de rapportage 'Sterkste Schakels' over werkzame elementen in samenwerking is een format ontwikkeld dat alle overige projecten hebben gebruikt voor het beschrijven van hun resultaten.
- Er wordt samengewerkt met een vergelijkbaar VIMP-project voor gemeenten, dat wordt uitgevoerd onder leiding van Amsterdam UMC. De volgende bijeenkomst in januari is voorbereid en daarna worden managers, professionals en gemeenten geconsulteerd over hun wensen ten aanzien van de vorm waarin de projectresultaten worden gepresenteerd.

Regie Basis op orde

Doel: Kwaliteit van JGZ-data optimaliseren en procesbewaker van BDS-cyclus zodat aanpassingen in de BDS JGZ structureel en accuraat worden doorgevoerd en geïmplementeerd.

- In 2020 heeft het NCJ vijftien scholingen (fysiek en digitaal) bij vier JGZ-organisaties verzorgd rondom dossiervorming inclusief wet- en regelgeving met betrekking tot dossiervorming en recht op inzage / afschrift dossier.
- Bij een JGZ-organisatie zijn er drie scholingen gegeven over de juridische toolkit. Een aantal scholingen zijn door Covid-19 uitgesteld tot 2021.
- Het spel 'Zorgen zonder zorgen' is één keer gespeeld. Een tweede afspraak is niet doorgegaan vanwege Covid-19. Het spel kan alleen fysiek gespeeld worden en daarom zijn er geen nieuwe afspraken gepland.
- Het NCJ heeft zich aangesloten bij een consortium (als samenwerkingspartner) voor de ZonMw call 'Big Data en Kansrijke Start'.

5

Projecten Slimme samenwerking

Slim samenwerken loont. Het is de kleefkracht tussen de Impactvolle praktijk en het Waardevol vakmanschap in de JGZ en van de JGZ met andere partijen in het sociale en medische domein en rond het onderwijs. Door samenwerking creëren we gemeenschappelijke agenda's waarmee we actiegericht steeds verder komen in het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. De uitdagingen van de huidige samenleving vragen om een andere manier van werken. Het vraagstuk staat centraal, niet de systemen waarbinnen we gewend zijn te werken. Slim samenwerken zorgt voor verbinding, versterking en vernieuwing ten aanzien van het aanpakken van die uitdagingen binnen de huidige samenleving. Het vergroot ieders relevantie en zorgt voor resultaten met impact op individuele en op collectieve schaal. Die samenwerking moeten we niet alleen zoeken binnen de JGZ, maar ook daarbuiten. Zo spelen we beter in op de vragen van jeugdigen en hun ouders van nu. We smeden ook allianties met het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, zorgverzekeraars en vermogensfondsen.

5.1 Projecten en resultaten 2020-C

Gefinancierd uit instellingssubsidie

Allianties van vakmensen bouwen en versterken rondom inhoudelijke en contextuele vraagstukken

Doel: De JGZ is zich bewust van het belang van Slimme samenwerking bij preventie en de bijdrage van de JGZ Preventieagenda daaraan is helder voor alle betrokkenen op alle niveaus en in verschillende sectoren.

JGZ Preventieagenda

- Kennis over de JGZ Preventieagenda en de daaraan verbonden pijlers (hechting, ouderschap, weerbaarheid en gezondheid) en actieplannen (Kindermishandeling, Schoolverzuim en Armoede) is doorlopend gedeeld (via onder andere bijeenkomsten en de NCJ-website).
- De nieuwsbrief JGZ Preventieagenda is vier keer uitgebracht met steeds vaker (persoonlijke) verhalen van onder andere wethouders, professionals en hoogleraren.
- Afstemming tussen de pijlers en actieplannen en de nieuwe Strategische Koers JGZ heeft plaatsgevonden tijdens de strategische overleggen (binnen het NCJ) en in het Team Jeugd (onderdeel van de Strategische Koers waarin collega's van GGD GHOR Nederland, ActiZ Jeugd en het NCJ betrokken zijn). Er is een plan voor 2021-2022 uitgewerkt waarin verbinding is tussen de pijlers, maatschappelijke vraagstukken en de Strategische Koers JGZ.

Pijler hechting

Het thema en kennis over hechting is op diverse plekken gedeeld en verbonden:

- Er werd een themabijeenkomst georganiseerd voor JGZ'ers, de beroepsgroepen en de brancheorganisaties over de invloed die wij kunnen uitoefenen op de levenslange gevolgen van stress. De laatste wetenschappelijke inzichten over hechting en mentaliseren zijn gedeeld en verbonden met de themadossiers Early Life Stress en Hechting.
- Er zijn regiotours georganiseerd over hechting in combinatie met ouderschap.
- Er is een expertmeeting 'Preventief investeren in de hechtingsrelatie' van CJG Rijnmond geweest om advies uit te brengen over de vraag of het zinvol is om een universeel preventief aanbod aan ouders aan te bieden over de hechtingsrelatie met hun kind.
- In samenwerking met Pharos is het symposium 'Sensitief werken tijdens de eerste 1000 dagen. Hoe doen we het?' georganiseerd. Daarnaast is een workshop over stress-sensitief werken in de eerste 1000 dagen: empathische gespreksvoering en helpen bij het vinden van hulp uitgevoerd.
- Samenwerkingen met de geboortezorg en lokale coalities rondom ouderschap, de ouder-kind relatie en de GlZ zijn ontstaan en de GlZ-interventie is aangevuld met het item ouder-kind relatie.
- Er is inhoudelijke input geleverd voor de nieuwe JGZ Richtlijn ouder-kind relatie, de ontwikkeling van de bijbehorende e-learning en aanvullend het scholingsaanbod rondom (aanstaand) ouderschap en de ouder-kind relatie, welke in 2021 verder doorontwikkeld wordt.

Pijler ouderschap

Rondom de pijler ouderschap zijn samenwerkingen versterkt en uitgebreid:

- Een ouderschapsalliantie is gevormd met 11 organisaties. Binnen deze alliantie wordt gezamenlijk opgetrokken om meer aandacht te vragen voor ouderschap en meer aan te sluiten bij de behoeften van ouders. Samenwerking is opgestart met het platform vader-betrokkenheid voor het meer betrekken van vaders binnen de JGZ middels artikelen en het delen van initiatieven voor vaders. Met de Hanzehogeschool is een start gemaakt met de (implementatie van) de onderwijsmodules over het bespreekbaar maken van de schaduwkanten van ouderschap. Daarnaast zijn bondgenootschappen met OuderWijzer en Ouders Inc. aangegaan voor de mindchange ouderschap. Vanwege de coronacrisis is extra geïnvesteerd in het ondersteunen van ouders door middel van het delen van artikelen.

- De verbinding met het themadossier Early Life Stress is gemaakt door aansluiten bij ouders en ouderschap te koppelen aan de omgevingsknop van het allostatische belastingsmodel en dit in scholingen te delen.
- De trainingen en workshops over aansluiten bij ouders en ouderschap zijn doorontwikkeld en aangevuld met nieuwe video's en worden regelmatig (op maat) gegeven binnen organisaties.
- Het themadossier ouderschap is doorlopend aangevuld.
- Het onderzoek naar de implementatie van de ouderschapstheorie in JGZ-interventies is afgerond. Dit heeft tevens een blauwdruk opgeleverd voor de andere pijlers om de verbinding van de JGZ Preventie Agenda binnen de interventies in beheer bij het NCJ te borgen.
- We organiseerde voor de derde keer de Week van de Ouder en publiceerden onder andere een praktijktool met veertien bijdragen. We genereerden aandacht rond het thema via het themadossier ouderschap en social media en sloten de week af met een JGZ Live! sessie waarna verschillende experts terugblikten op de Week van de Ouder door met elkaar het gesprek aan te gaan over ouderschap en hoe je de buffers van ouders kan versterken.

Pijler weerbaarheid

- Er is geparticipeerd in verschillende netwerkoeverleggen (onder andere: 113-zelfmoord-preventie, Alles is Gezondheid, Number 5 en SGF) waar vaak een thema centraal stond zoals mentale gezondheid of suicidepreventie.
- Een enkele keer participeerden we in een inspraaktraject (curriculum.NU).
- Er is actief deelgenomen aan het OJ-Congres in september, waarbij vanuit een redactierol (gekoppeld aan OJ-Actueel) ook inspraak was op de line-up. Het doel van deze activiteiten was vooral het vergroten van de bewustwording van weerbaarheid en welbevinden als thema in het werken met de jeugd.
- Met de Federatie voor Gezondheid is de #missieveerkracht gestart en in het kader daarvan is onder andere geparticipeerd in de Beweging Veerkracht Onderwijs, waarmee in februari 2021 een webinar georganiseerd wordt. Daarnaast is een innovatie challenge gestart die zich richt op 9-14 jarigen en hun eigen manier om veerkrachtig te zijn.

Pijler gezondheid

- Het gedachtegoed van de pijler gezondheid, namelijk dat een gezonde omgeving bijdraagt aan een gezonde ontwikkeling (*it takes a healthy city to raise a healthy child*) is gedeeld. Niet alleen binnen de JGZ-sector, maar ook met netwerkpartners en nieuwe partners. Zo zijn de samenwerkingsmogelijkheden onderzocht met bijvoorbeeld Staatsbosbeheer, Alles is gezondheid en het Voedingscentrum. Een voorbeeld van een concrete actie die hieruit is voortgekomen is een webinar over voeding en eetgedrag bij jonge kinderen (i.s.m. het Voedingscentrum).
- Samen met JGZ-organisaties is gebouwd aan een harde kern die zich inzet voor het verkleinen van laaggeletterdheid. Met hen zijn goede voorbeelden en ervaringen uit pilots breed gedeeld ter inspiratie, op weg naar een grotere groep JGZ-organisaties die zich actief bij deze koplopers gaat aansluiten.
- Er is een start gemaakt om leefstijlelementen als voeding, beweging, slaap en stresshantering als interactiemodel te zien en er wordt met partners samengewerkt om in het voorjaar van 2021 een integraal leefstijl webinar te organiseren vanuit preventief perspectief.
- Daarnaast is het onderzoek van de UVA/Amsterdam UMC 'Samen Gezond Groot', naar leefstijlinterventie voor de doelgroep 0-4 jaar op een innovatieatelier geprogrammeerd zodat het veld zelf kon meedenken over de tools en implementatie. Het materiaal is ter inspiratie voor het hele veld beschikbaar gesteld. In dit project is samen met ouders en JGZ-professionals onderzoek gedaan naar de huidige leefstijladvisering in de JGZ 0-4 jaar. Op basis van

wetenschappelijke resultaten ontwikkelden vier JGZ-organisaties een aanpassing/interventie om de leefstijladvisering in hun organisatie te verbeteren. Met de input uit het innovatie-atelier is een toolkit leefstijladvisering ontwikkelen en gezocht naar een manier om deze interventies voor alle collega's in het land beschikbaar te maken, zodat andere organisaties niet opnieuw het wiel hoeven uit te vinden. Zo is samengewerkt aan innovatieve preventie.

- Met het Voedingscentrum is een gezamenlijke scholing in de vorm van een webinar aangeboden over nieuwe inzichten en ondersteunend materiaal ten aanzien van voeding naar het veld gebracht. Daarnaast schrijven we columns ten behoeve van de de nieuwsbrief gezonde kinderopvang.
- Met de pilots beweeguitnodigend inrichten van het consultatiebureau is onderzocht wat de fysieke inrichting van de JGZ-werkomgeving kan bijdragen aan positieve gezondheid en daarmee is een start gemaakt met een nieuwe vorm van gezondheidsbevordering.
- Met het ministerie van financiën (Wijzer in geldzaken) is een samenwerking gestart om ook preventief in te zetten op financiële fitheid en om (gezondheids)vaardigheden die hiervoor nodig zijn te vergroten.

Aanpak kindermishandeling

- Vanwege Covid-19 is de geplande bijeenkomst van het Landelijk JGZ Netwerk Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling (AF KMH) niet doorgegaan. Wel is in plaats daarvan extra geïnvesteerd in berichtgeving richting de aandachtsfunctionarissen. Regelmatig werden e-mailberichten verstuurd met relevante informatie. Later in het jaar is voor de AF KMH een webinar georganiseerd met Iva Bicanic van het Centrum Seksueel Geweld over het bespreekbaar maken van seksueel misbruik bij kinderen. Hiervan is ook een opname gemaakt voor de AF KMH die niet in de gelegenheid waren het webinar te volgen.
- Omdat de fysieke bijeenkomst in het voorjaar niet doorging zijn twee digitale bijeenkomsten in het najaar gehouden. Thema's waren inventarisatie signalering seksueel misbruik, waakvlamfunctie JGZ, schaduwkant ouderschap, adviseurs kindveiligheid, ketenbrede samenwerking en ieder kind geïnformeerd.
- Er is geïnvesteerd in relevante netwerken. Er was regelmatig overleg met de directie Jeugd van het ministerie van VWS, in het kader van het Programma Geweld Hoort Nergens Thuis, over ontwikkelingen en mogelijke gezamenlijke actiepunten. Ook met andere partners in de preventie en aanpak van kindermishandeling is regelmatig overleg (zoals met de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en seksueel geweld tegen Kinderen, Veilig Thuis, Beweging tegen kindermishandeling (PO/VO raad), LVAK, LECK en het Kinderrechtencollectief). Met Pharos wordt afgestemd over de aanpak van Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV).

Aanpak schoolverzuim

- In verband met Covid-19 zijn alle bijeenkomsten in een online-vorm doorgegaan en mede daardoor hebben ze wellicht grote belangstelling gekregen. Waar het online gebeuren schoorvoetend van start ging zijn tegen het eind van het jaar verschillende meetings opgezet, is er verbreed naar de gehele JGZ, is het team Onderwijs bij het NCJ ontstaan en heeft schoolverzuim zo inbedding gevonden in de bredere schoolcontext. Bijeenkomsten gingen over SOLK, over de Methodische Aanpak Schoolverzuim, over drang en dwang in het onderwijs, over corona gerelateerde zaken in samenwerking met verschillende partners binnen en buiten de JGZ.
- Er is meegewerkt aan een breed persbericht over corona en de JGZ, waarin de JGZ de hand reikte aan het onderwijsveld en naar aanleiding daarvan is ook doorgesproken met een brede groep onderwijs betrokkenen binnen de JGZ. De groep belangstellenden is inmiddels steeds verder uitgebreid en telt 150 deelnemers.

Aanpak armoede

- De website is geactualiseerd, de aandachtsfunctionarissen zijn (online) bij elkaar gekomen en het projectleiderschap Aanpak Armoede is door GGD GHOR Nederland teruggegeven aan het NCJ (vanwege extra benodigde werkzaamheden rondom de Covid-19).
- Het NCJ is in 2020 steeds meer betrokken en gevraagd (landelijk) om de rol en mogelijkheden van de sector Jeugdgezondheid bij het aanpakken van armoede onder de aandacht te brengen (bijvoorbeeld de samenwerking met Divosa met betrekking tot lokale samenwerkingen onderwijs, sociaal domein/gemeente en de sector Jeugdgezondheid rondom kinderarmoede). Ook is gestart met een verkenning van de verschillende kennis- en onderzoeksinstituten om te kijken waar we kunnen samenwerken en/of elkaar kunnen aanvullen (samenwerking met onder andere Movisie, het Nji, het Nibud, Platform 31, Hogeschool van Rotterdam, Hanzehogeschool).
- Door de Covid-19 is extra geïnvesteerd in samenwerking binnen de Alliantie Kinderarmoede om te kijken wat de verschillende partijen/partners extra kunnen doen om de kinderen en gezinnen in armoede beter te bereiken en/of te ondersteunen. Vanuit de landelijk Alliantie Kinderarmoede Nederland is een webcast 'een vaccin tegen kinderarmoede' georganiseerd.
- Het NCJ heeft samen met de Hogeschool Rotterdam en de Hanzehogeschool Groningen een projectplan geschreven voor de handreiking armoede voor het domein Jeugdgezondheid. Samen met vertegenwoordigers van de GGD Twente en de GGD Gelderland Zuid en de aandachtsfunctionarissen wordt gekeken hoe deze handreiking het beste kan aansluiten bij de sector Jeugdgezondheid (en hun samenwerkingspartners in de geboortezorg, het onderwijs en het sociaal domein). De verwachting is dat deze handreiking medio 2021 gereed is.

Bijeenkomsten

- Alle Kennisnetwerken Jeugdgezondheid hebben (offline/online) plaatsgevonden. Verslagen hiervan zijn op de NCJ-website geplaatst. Er heeft een extra online Kennisnetwerk Jeugdgezondheid plaatsgevonden vanwege Covid-19. Onderwerp was het ophalen van de vragen die de staf- en beleidsmedewerkers JGZ hadden. Hier was grote belangstelling voor.
- Ten tijde van Covid-19 riepen we een Werkplaats Gezond Verstand bij elkaar ('De Klas') waar we in gesprek gingen over het intelligent openen van de scholen na de lockdown. Met ervaringsdeskundigen, wetenschappers, JGZ-ers, onderwijsmensen en changemakers hebben we het thema in een aantal sessies verkend en zijn vervolgacties op touw gezet:
 - In Roermond is met www.ondertussen.nu een spin-off te zien van De Klas. De verbinding met de lokale JGZ is gemaakt en samen maken ze mooie schooldagen.
 - Inmiddels ook in Sittard-Geleen (met de JGZ aldaar) en Uden gestart.]
 - Er is een praatplaat gemaakt (de toekomst dichterbij halen) waarmee we de lokale samenwerking voor kinderen ondersteunen.
- Een start is gemaakt met het ophalen van wetenschappelijke perspectieven op de post-corona-periode. Zeven wetenschappers werkten mee aan een interview dat begin 2021 in een magazine gebundeld zal verschijnen. Parallel daaraan worden er voorbereidingen getroffen voor een denktank en een route waarin we wetenschap, praktijk en ervaring proberen te verbinden.
- We participeerden in de ontwikkeling en uitvoering (door een jeugdarts) van de online trainingen van Ingrado: angst na corona die vooral door leerplichtambtenaren werd gevolgd. In totaal zes trainingen voor acht leerplichtambtenaren per training waarbij het perspectief van jeugdgezondheid een nadrukkelijke plek kreeg door de toevoeging van een jeugdarts.

Stimuleren innovatieve preventie

Doel: De JGZ is zich bewust van het belang van innovatieve preventie, zowel online als offline voor een sterke uitvoeringspraktijk.

- Met ActiZ en GGD GHOR Nederland wordt meegewerkt aan de voorbereiding en realisatie van I-JGZ en Impactvolle Preventie. Daarnaast wordt afgestemd met TNO over de Health Deal I-JGZ en het Programma I-JGZ. Daarbij worden alle lopende programma's in overeenstemming gebracht, zodat er wordt gewerkt vanuit dezelfde visie en volgens dezelfde afspraken.
- In het laatste kwartaal van 2020 heeft het landelijk innovatieatelier zich ingezet voor zowel digitale ontwikkelingen als inhoudelijke ontwikkelingen, zo heeft bijvoorbeeld de GGD Zuid Limburg een podium gekregen om het door hen ontwikkelde nieuwe kindprofiel 360°CHILDoc te presenteren. Samen met de innovatiepioniers en gasten is besproken of dit een geschikte tool zou kunnen zijn voor een betere bruikbaarheid en toegankelijkheid van het DD JGZ. Volgens de betrokkenen biedt het grote kansen voor effectieve, gepersonaliseerde JGZ-zorg, waarbij preventie en zelfs predictie centraal staan. Eenmalig is er vanuit het Techberaad een presentatie gegeven in het Innovatieatelier over lopende innovaties.
- Ook is in het landelijk innovatieatelier aandacht geweest voor meer gebruik van de opvoed video's van Opvoedinformatie Nederland. De deelnemende JGZ-organisaties aan het videoproject van Opvoedinformatie NL hebben hun ervaringen gedeeld met de innovatiepioniers en samen is gekeken wat nodig is om het aantal deelnemers uit te breiden. In hetzelfde innovatieatelier is met de makers van de 'How about mom' app verkend wat zij aan ouders bieden en of de kennis van de JGZ als grondslag hierin genomen kan worden.
- Er zijn twee online bijeenkomsten georganiseerd voor de JGZ-Ambassadeurs en voor de innovatiepioniers om hen in tijden van Covid-19 te verbinden, ondersteunen en inspireren om innovaties te starten, delen en op te schalen. Uit deze bijeenkomsten is ook het nieuwe concept JGZ Live! ontstaan. In 2020 werd JGZ Live! 26 keer georganiseerd voor 115 deelnemers die wisselend aanwezig waren. Per keer bespraken 20 tot 40 deelnemers onderwerpen zoals 'JGZ zoekt nieuwe preventie partners', 'Kinderen helpen door de buffers van hun ouders te versterken', 'Moreel archief Corona', 'Beelddellen', 'De ouder als preventie partner', 'Omgevingsgericht werken' 'Jeugdgezondheidszorg in de leer- en leefomgeving van het kind', 'Kan de vakdocent in het basisonderwijs preventie-partner zijn voor de JGZ?', 'Klantroutes'.
- Het evenement Samen Toekomst Maken heeft in hybride vorm plaatsgevonden. Het NCJ werkte mee aan de voorbereidingen en heeft een deel van de presentatie op zich genomen. Ook vertaalde het NCJ samen met de innovatiepioniers de boodschappen uit de opgenomen video's in innovatie lessen met als doel deze ter inspiratie breed toegankelijk voor de hele JGZ te maken.
- De Hackathon met als thema Kansrijke Start is opgegaan in een landelijke online hackathon. De winnaars van de hackathon hebben op Samen Toekomst Maken een prijs ontvangen van het ministerie van VWS die hen in staat stelt hun innovatie verder te ontwikkelen.
- Vijf organisaties zijn vanuit een verbinding met het innovatieatelier en in samenwerking met het Kenniscentrum Sport & Bewegen werd gestart met pilot 'Beweeguitnodigend inrichten consultatiebureau'. Op die manier wilden zij laten zien hoe we in ons eigen gedrag kunnen laten zien dat zij staan voor een gezonde leer- en leefomgeving waarin we verleiden tot bewegen.
- Er is een extra Innovatieatelier georganiseerd "Op zoek naar gelijke kansen voor jongeren". Hierin is samengewerkt met het startimpulsproject 'Gelijke kansen voor een diverse jeugd' wat in vijf deelprojecten onderzoekt hoe alle kinderen de kans kunnen krijgen zich te ontwikkelen tot veerkrachtige burgers. Ruim dertig deelnemers bogen zich in een Zoom-sessie over de vraag: hoe kunnen we de nieuwe kennis uit dit onderzoek vertalen naar en verbinden met de JGZ-praktijk? Wat kunnen we om kansen te versterken? Het werd een innovatieatelier dat rijk was aan informatie.

Geven van het goede voorbeeld: het NCJ in samenwerking met...

Doel: Stimuleren en verstevigen van de Slimme samenwerking in het jeugd- en sociale en medische domein.

Integraal Werken in de Wijk

- Er heeft een centrale kick-off *Integraal Werken in de Wijk* (IWW) plaatsgevonden met alle deelnemende kennisinstituten (Vilans, Movisie, het Nji en het NCJ) om met elkaar vooruit te kijken.
- Het NCJ was betrokken bij een aantal deelprojecten: samenwerken met de werkplaatsen Sociaal Domein, doorontwikkeling van de kennisbouwstenen en de pilot 'signalerings-instrument Huiselijk Geweld en Kindermishandeling'. De kennisbouwstenen zijn geüpdatet en het signaleringsinstrument afgerond en deze zullen beiden in nieuwe digitale vorm gepubliceerd worden (publicatie in het eerste kwartaal van 2021).
- De klankbordgroep is twee keer bijeengekomen om het jaarverslag van 2019, het werkprogramma voor 2021 en de voortgang van het werkprogramma van 2020 te bespreken.
- Het kernteam kwam maandelijks bijeen om de afronding van 2019 (jaarverslag, werkprogramma 2020) en de voortgang te bespreken in relatie tot nieuwe ontwikkelingen in het sociaal domein.
- De oplegger voor het werkprogramma en het werkprogramma van 2021 met bijbehorende begroting zijn klaar.

Werkgroepen

- Het NCJ nam deel aan een tweetal werkgroepen (in totaal vier bijeenkomsten) van de werkplaatsen sociaal domein: een over (kinder)armoede en een over sociale basis.
- Voor het landelijk Netwerk Preventie is een werkplan opgesteld voor 2020. Tijdens de eerste twee bijeenkomsten van het netwerk is onder andere een stakeholderanalyse gemaakt. In de derde bijeenkomst is afgesproken meer focus te leggen op 'kennis over wat werkt bij preventie en vroegsignalering' bij de thema's 'eenzaamheid' en 'armoede'. In 2021 wordt gestart met het thema 'eenzaamheid'.

Kansrijke Start

- Rondom Kansrijke Start zijn niet alle activiteiten verricht zoals gepland in 2020 (CPZ heeft niet alle bijeenkomsten kunnen organiseren die gepland stonden), maar heeft het NCJ wel een actieve bijdrage geleverd aan verschillende initiatieven rondom Kansrijke Start
 - Deelname aan de Goede Start Tafel waar vertegenwoordigers uit geboortezorg en de sector Jeugdgezondheid zich hebben gebogen over gezamenlijk op te pakken vraagstukken.
 - Deelname aan de landelijke Stuurgroep Kansrijke Start en aan het petit comité van het Agenderend platform Kansrijke Start/de eerste 1000 dagen.
 - Naast deelname aan verschillende overleggen hebben we ook bijeenkomsten (mede) georganiseerd voor JGZ- en geboortezorgprofessionals.
 - Tijdens de landelijke bijeenkomst van Kansrijke Start heeft het NCJ samen met CPZ een workshop gegeven over het prenatale huisbezoek. Ook hebben we een interactieve lezing 'samenwerking medisch en sociaal domein in 'Kansrijke Start Zuid-Limburg' gegeven in samenwerking met CPZ.
 - We hebben een workshop 'aansluiten bij ouders en ouderschap' gegeven tijdens het symposium sensitief ouderschap en de eerste 1000 dagen en deze dag ook mede georganiseerd met Pharos, CPZ en TNO.
 - Het Kennisnetwerk Jeugdgezondheid stond in het teken van Kansrijke Start. CPZ en Pharos waren hierbij ook aanwezig, net als bijna 30 JGZ-collega's.

- Het NCJ heeft op verzoek van een collega van de GGDrU een extra bijeenkomst georganiseerd voor de projectleiders/coördinatoren Kansrijke Start binnen de JGZ-organisaties waarbij uitwisseling van kennis, ervaringen en vragen centraal stonden.

Doorlopende communicatie activiteiten

Communicatie speelde een belangrijke rol binnen alle NCJ-projecten. Met communicatieadvies en -plannen op maat, zorgden we voor effectieve communicatie en interactie met de beoogde doelgroep(en) en kozen we voor de beste mix van media en middelen, zowel online als offline. De focus lag op beeldbepalende projecten, ondersteunend aan onze meerjarenbeleidsvisie. Daarnaast hebben we in 2020 ook veel aandacht besteed aan de Alliantie Kinderarmoede, Samen Toekomst Maken en het 10-jarig jubileum van het NCJ. Onze communicatieactiviteiten ondersteunden het verspreiden van beschikbare kennis, producten en diensten van het NCJ. Ook werd de JGZ-sector op de hoogte gehouden van actualiteiten en ontwikkelingen van binnen en buiten de JGZ-sector. Ook werd samenwerking en (inter)actie tussen de JGZ en samenwerkingspartners bevorderd. In de bijlage 'Communicatie statistieken 2020' wordt inzicht geboden in het bereik van NCJ communicatiemiddelen.

Highlights

- Het JJJ JGZ Magazine is uitgebracht en 7000 fysieke exemplaren zijn verstuurd naar alle JGZ-organisaties, gemeenten en andere relaties.
- Er is een zomer-doe-boek ontwikkeld en verspreid ter vervanging van het jaarlijkse JGZ zomerevenement. Het boek is door middel van een een zomerspecial nieuwsbrief naar alle abonnees verstuurd.
- Er zijn twee video's gemaakt en verspreid om JGZ'ers een hart onder de riem te steken in tijden van Covid-19.
- We publiceerden een nieuw themadossier: Coronavirus. De themadossiers Vakmanschap en Gezondheid en de JGZ Richtlijnenwebsite werden vernieuwd. Er is een nieuwe dienstenpagina gepubliceerd waar de pagina workshops, trainingen en (na)scholingen een onderdeel van is.
- We verstuurden twaalf NCJ nieuwsbrieven, één thema nieuwsbrief Early Life Stress en vier nieuwsbrieven JGZ Preventieagenda. Ook werden twee partner updates verstuurd vanuit de Alliantie Kinderarmoede.
- Gewerkt is aan een nieuwe social media strategie en planning voor 2021. Zo hopen we nog meer relevante content te kunnen bieden die aansluit bij de (behoefte van de) sector Jeugdgezondheid.

5.2 Projecten en resultaten 2020-C

Additioneel gefinancierd

Samenwerking JGZ en Onderwijs

Doel: Richting geven aan en agenderen van het gedachtegoed van 'slim samenwerken' en 'gelijkwaardig partnerschap' binnen het sociale en medische (jeugd)domein en rond het onderwijs.

- Het plan van aanpak voor de aansluiting tussen de JGZ, het onderwijs en anderen uit het sociale en medische (jeugd)domein krijgt gaandeweg in de werkpraktijk vorm. In het navolgende worden een aantal in dit verband gepleegde inspanningen toegelicht.
- Het Bestuursteam JGZ en het NCJ een brief gestuurd aan het ministerie van OCW waarin de jeugdgezondheidszorg een handreiking bood aan het onderwijs rond het omgaan met Covid-19 en de daaraan gerelateerde maatregelen. In aansluiting op deze brief hebben overleggen plaatsgevonden tussen de sector (vertegenwoordigers uit het Bestuursteam JGZ, het Programmteam en het NCJ) en het ministerie. In deze overleggen is het ministerie zicht geboden op de werkwijze van de jeugdgezondheidszorg in relatie tot het onderwijs. In het tweede overleg is afgesproken nader samen te werken in het kader van het streven van het ministerie naar een actieve verzuimaanpak in het voortgezet onderwijs.
- Samen met Ingrado is een onderzoek naar mate van verzuim en naar de aanpak van verzuim door scholen voorgesteld aan de ministeries van VWS en OCW. In aansluiting op dit voorstel is door de ministeries een opdracht uitgezet voor een onderzoek naar de verzuimcijfers en de praktijk in het voorkomen van en begeleiden bij verzuim in de diverse onderwijstypen. Dit onderzoek zal in het eerste kwartaal van 2021 worden afgerond.
- In het kader van de landelijke coalitie Met Andere Ogen, ter bevordering van de samenwerking rond onderwijs, jeugd en zorg, is – samen met het Nji – een *community of practice* rond positief en preventief jeugdbeleid ontwikkeld en geleid. Aan deze community namen professionals vanuit gemeenten, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, jeugdgezondheidszorg en andere organisaties uit het sociaal domein deel.
- Met het Steunpunt Passend Onderwijs PO/VO-Raad is een reeks bijeenkomsten met een Ontwikkelgroep Preventie van Thuiszitten voorbereid en geleid. Het opbouwen van een netwerk vanuit het NCJ in de onderwijswereld heeft onder andere geresulteerd in het verzoek toe te treden tot het zogenaamde Thuiszittersoverleg.
- De Expertmeeting Verzuim heeft vanwege de Covid-19 maatregelen in 2020 viermaal via Zoom plaatsgevonden. Deze vorm beviel zo goed dat deze snel breder is ingezet. Rond de heropening van de scholen na de eerste lockdown, zijn twee online gesprekken belegd over de samenwerking tussen de JGZ en scholen rond de heropstart van het onderwijs en rond Covid-19 gerelateerde vragen rond kinderen en zorgen bij gezinnen.
- Er werd ook JGZ Live! editie gewijd aan ontwikkelingen rond verzuim in relatie tot Covid-19.
- Het NCJ heeft daarnaast samen met Ingrado een training opgezet voor leerplichtambtenaren over het aangaan van het gesprek over angst van ouders hun kinderen weer naar school te laten gaan. In de training, die acht keer heeft plaatsgevonden, is telkens een actieve rol vervuld door een jeugdarts of een NCJ-er.
- Daarnaast heeft het NCJ bijgedragen aan [WeerAanwezigOpSchool.nl](https://www.weeraanwezigopschool.nl), een website met informatie ter ondersteuning bij de heropening van de scholen, in mei/juni 2020, in de context van passend onderwijs, en aan initiatieven de blik van onderwijsprofessionals te richten op de aanwezigheid van leerlingen, en het bevorderen daarvan, in plaats van op verzuim, hetgeen vaak betekent dat begeleiding en interventies pas dan op gang komen.
- Rond de heropening van de scholen is tweemaal een online gesprek belegd met JGZ-professionals over de mogelijkheden om scholen te ondersteunen bij de heropening na een periode van onderwijs op afstand. Hierbij zijn vragen en benaderingen onderling gedeeld.

Platform 51

Doel: Via de innovatie-activiteiten van Platform 51 (PL51) is de JGZ zich bewust van het belang van innovatieve preventie en samenwerking met andere (jeugd)domeinen, zowel online als offline voor een sterke uitvoeringspraktijk.

- In het eerste kwartaal is in het kader van de E-Health-week een event georganiseerd waar de secretaris-generaal van VWS bij aanwezig was. Het evenement omvatte onder meer een kleine versie van de 'playground' die vorig jaar en dit jaar op Samen Toekomst Maken is cq. wordt georganiseerd.
- Samen Toekomst Maken 2020 en de Hackathon die in de context van Samen Toekomst Maken bij het NCJ zou plaatsvinden hebben, vanwege Covid-19, in hybride of online vorm plaatsgevonden in het najaar.
- De beoogde innovatiehubs in Noord-Holland en Zuid-Nederland zijn van start gegaan, onder begeleiding van het NCJ. De opzet is dat de hubs gaandeweg zelfstandig doorontwikkelen in 2021, in contact met het NCJ.

Health Deal I-JGZ

Doel: Beschikbaar maken van gepersonaliseerde advisering voor zowel jeugdigen en ouders, als voor professionals.

- Voor de doorontwikkeling van de gepersonaliseerde advisering is een vervolg-aanvraag ingediend bij ZonMw: Slimme Richtlijnen Module (= gepersonaliseerde advisering) interface. Momenteel wordt gewacht op het besluit van ZonMw.
- Voor de aansluiting van de ontwikkelagenda bij de Health Deal I-JGZ is een eerste bijeenkomst in maart helaas geannuleerd vanwege Covid-19. Later in het jaar is in een video-bijeenkomst onder regie van het Bestuursteam JGZ de verbinding gelegd tussen de Health Deal I-JGZ, het programma I-JGZ en de Strategische koers JGZ.

Maatwerk en advies

Doel: Ondersteunen van de JGZ (en andere sectoren) bij het leren over/ werken met het nieuwe 'slimme samenwerken' middels maatwerktrajecten. Het ondersteunen van de JGZ (en andere sectoren) bij de inhoudelijke invulling van bijvoorbeeld de pijlers of maatschappelijke vraagstukken van de JGZ Preventieagenda, Early Life Stress, Kansrijke Start; versterken van de interne innovatiekracht van (JGZ) organisatie via PL51.

- Het NCJ heeft diverse workshops en trainingen gegeven:
 - Er zijn drie trainingen ouderschap gegeven bij CJG Rijnmond, CJG Apeldoorn en in Sliedrecht voor een brede groep zorgverleners, onder andere vanuit de JGZ, het onderwijs en de jeugdhulp (in totaal waren er 150 deelnemers).
 - Een interactieve presentatie van 75 minuten over de JGZ Preventieagenda, het LPK en het Basispakket.
 - Een workshop Early Life Stress voor artsen in opleiding bij de NSPOH.
 - Drie verkennende sessies van 45 minuten op de JGZ medewerkersdag bij GGD Limburg Noord, over taakherschikking in de JGZ voor 4-18-jarigen, regie bij de ouder en de betekenis van de rol van de professional hierbij en taakherschikking, een nieuw vorm van samenwerken?

- Het NCJ verzorgde een middag voor de gemeente Pijnacker (post-bachelor-opleiding 'De effectieve klantmanager Sociaal Domein') over de JGZ en kindermishandeling.
- Er is een nieuw maatwerk aanbod ontwikkeld: 'in contact met vakmanschap'.
- We verzorgden een workshop 'Samenwerken' voor GGD Fryslan.
- We verzorgden vier sessies 'Hoe verder na Corona' sessies verzorgd voor GGD Limburg Noord.
- We fungeerden twee keer als panellid voor de nieuwe opleiding artsen M&G (TNO).
- We waren dagvoorzitter bij de afronding van de opleiding eerste fase artsen M&G (module 'Groeï en ontwikkeling' bij de NSPOH).
- We verzorgden een interactieve lezing over Slim samenwerking voor CPZ in de regio Zuid Limburg.
- Op verzoek van GGD GHOR Nederland en het Trimbos Instituut verzorgden we een workshop Slim samenwerken.
- We verzorgden een training signaleren van armoede voor de medewerkers van bureau HALT.

Relatie-Samenwerkingsprojecten

Het NCJ is betrokken bij diverse projecten waarbij een samenwerkingspartner projectleider is. Wij noemen dat relatie projecten. Bij de kleinere R projecten heeft NCJ vaak de rol van adviseur en linking-pin richting de JGZ. Bij het grotere project Ketenaanpak Kind naar gezonder gewicht heeft het NCJ ook uitvoerende taken. Daarom wordt dit project ook vermeld in de kwartaalrapportage.

Ketenaanpak overgewicht en obesitas

Doel: Het 'landelijk model ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas' beschrijft een integrale aanpak voor passende ondersteuning en zorg voor kinderen met overgewicht en obesitas. De coalitie, bestaande uit JOGG, VU, Nji, NCJ en RIVM staan samen voor de opdracht het model als onderdeel van een brede integrale aanpak op maat voor elk kind landelijk te implementeren, duurzaam te borgen, door te ontwikkelen en te onderzoeken en evalueren. De ketenaanpak heet Kind naar Gezonder Gewicht.

- Het is belangrijk dat beroepsgroepen op de ketenaanpak zijn aangehaakt. Er is gesproken met vier verschillende beroepsverenigingen over wat zij nodig hebben om de ketenaanpak als werkwijze te omarmen, de eerste vervolgstappen zijn gezet.
- Er is een factsheet gemaakt waarin de kernboodschap wordt uitgelegd. Het NCJ heeft ook bijgedragen aan de learning community voor zittende professionals die de rol van Centrale Zorgverlener (CZV) hebben in de aanpak. En er is een start gemaakt met de herziening van de multidisciplinaire richtlijn voor kinderen met overgewicht en obesitas (voorheen CBO richtlijn).
- Er is een analyse document opgesteld over welke beroepsgroep het beste de taken van de Centrale Zorgverlener kan uitvoeren en de positie van de jeugdverpleegkundige hierin. De concept leerlijn voor de rol van de Centrale Zorgverlener wordt momenteel getest, de pilot loopt nog door in 2021.
- Er is geïnvesteerd in de ontwikkeling van de learning community, online. Een aantal digitale intervisiebijeenkomsten zijn begeleid. Er zijn 32 gemeenten aan de slag, de focus ligt eerst op hen goed te ondersteunen. De eerste managersbijeenkomst van organisaties die de aanpak uitvoeren heeft plaatsgevonden.

Extra inspanningen

Activiteiten gedurende Covid-19

Er is vanaf het begin van Covid-19 ondersteuning geboden aan het JGZ-veld en andere partners in het omgaan met de actualiteit. Deze was niet planbaar, maar is wel opgepakt.

- Een online themadossier met het landelijke beleid van de JGZ ten aanzien van de corona-gerelateerde onderwerpen, met een wekelijkse update, een pagina met onderwerpen ingedeeld in A t/m Z, en veelgestelde vragen, nieuws en informatie om te delen.
- Twee NCJ-adviseurs namen deel aan het Landelijk JGZ Corona Adviesteam, met vertaling van landelijk en RIVM beleid naar de JGZ (en geboortezorg) beleid in samenwerking met Actiz, GGD GHOR Nederland, AJN, V&VN en CPZ. Dit team heeft aanvankelijk dagelijks teamoverleg (online); vanaf augustus een tot tweemaal per week overleg.
- Het NCJ onderhield contacten met diverse partijen: RIVM, JGZ schoolverzuim experts, de Kindertelefoon, het onderwijs, gemeenten, et cetera.
- Vragen werden beantwoord via 'Vraag en antwoord' op de NCJ-website om zo aan te sluiten bij vragen vanuit de samenleving, JGZ-professionals en JGZ-organisaties.
- De omslag en omturnen van offline naar online contacten en bijeenkomsten is ondersteund en er zijn ZOOM meetings gehouden, en uitgezocht hoe te starten met Webinars. Zo is het innovatieatelier van 18 april omgezet naar een online innovatiecafe met als thema "Corona en hoe verder?"
- De Balansmeter wordt vervroegd beschikbaar gesteld aan alle JGZ-organisaties, bedoeld om hen te ondersteunen in de prioritering van gezinnen die extra/juist nu ondersteuning nodig hebben.
- In mei is een eerste peiling gehouden onder meer dan 1000 ouders over hoe zij het opvoeden in coronatijd ervaren met behulp van de Balansmeter. De resultaten zijn in juni verspreid via diverse kanalen. Eind september-begin oktober is de peiling herhaald, waaraan ongeveer 500 ouders meededen.
- In juni is de thema nieuwsbrief JGZ Preventieagenda geheel gewijd aan corona, met daarin een blog 'Het landelijk JGZ Corona adviesteam', waarin de start en werkzaamheden zijn gevat.
- In juli is het document 'Werken in de jeugdgezondheidszorg in coronatijd' opgeleverd.
- Een stagiaire vanuit TNO (jeugdarts i.o.) heeft al die tijd het landelijk JGZ Corona adviesteam ondersteund en is vanuit het NCJ daarin begeleid. Op 7 september heeft zij haar bevindingen voorgelegd en besproken met NCJ-medewerkers. Op 4 november heeft ze haar bevindingen met de JGZ-professionals gedeeld en besproken in JGZ Live!
- Er is een wekelijks digitaal ontmoetingsmoment georganiseerd op een vast tijdstip door JGZ Live! te lanceren als snel schakelmoment voor alle JGZ-ers (management-staf/beleid en professionals) om inclusief te verbinden, actuele kennis dichtbij te brengen en samenwerking te bevorderen.
- Nog geëxploreerd wordt of de Balansmeter kan worden doorontwikkeld voor adolescenten, om zo beter te kunnen signaleren (JGZ en onderwijs) welke jongeren onze steun kunnen gebruiken.
- Het NCJ heeft meegewerkt aan het onderzoek *Verkenning impact coronacrisis kwetsbare kinderen 0-4* door het Verwey-Jonker instituut.

NCJ bestuursleden en medewerkers

De NCJ-bestuursleden

Antoinette de Bont

Hans Butselaar

Ilse Schramel

Margreet de Ruiter

Ronald de Meij

Samantha Dinsbach

Het NCJ-team

Aniek van den Braak

Arlette Vos

Bronwynn Terpstra

Chantal van den Burg

Elise van Maarseveen

Elle Struijf

Ellen-Joan Wessels

Evelien Janssen

Henk Slotboom

Igor Ivakic

Jan van den Brule

Joni Prescher

Lieke van der Meulen

Linda van den Haak

Marga Beckers

Mariska van Dongen

Mark Weghorst

Maud van der Heijden

Merian Bouwmeester

Michel Osseweijer

Natascha Hensen

Nathalie Drost

Nicollé Verstraeten

Nynke Steenbergen

Ondine Engelse

Paula Zwijgers

Peter Hulsen

Petra Kletter

Riduan Sebai

Tanja Geerdes-Maas

Trudy Dunnink

Valentine Ockhuizen

Wico Mulder

Yvonne Vanneste

Bijlagen

Bijlage 1

Onderzoeksaanvragen en onderzoeken

Onderzoeksaanvragen en onderzoeken waar het NCJ bij betrokken was in 2020

- Bij de ZonMw-call 'Wat werkt bij het tijdig signaleren en ondersteunen van kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden?' was het NCJ betrokken bij 9 projectideeën. 4 van deze ideeën mogen uitgewerkt worden in een projectvoorstel:
 - Kwetsbaarheid in Kaart. Een toepasbare oplossing voor het in kaart brengen van wetenschappelijke inzichten voor het signaleren van kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden en daarmee een valse start te voorkomen (projectcommissielid)
 - Ontwikkeling van een wijkbrede aanpak voor vragen over huilen, troosten en slapen bij kwetsbare gezinnen in de eerste 1000 dagen (projectadviseur)
 - Kennissynthese: hoe kunnen we kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden tijdig signaleren en hen zo goed mogelijk ondersteunen door het effectief inzetten van beschermende factoren? (projectadviseur)
 - Het bevorderen van effectief contact met kwetsbare gezinnen door het preventieve voorveld (projectcommissielid)
- Bij de Nationale Wetenschapsagenda Thema: Kansrijke start voor kinderen met behulp van big data neemt het NCJ deel aan de beoordelingscommissie en is het NCJ betrokken bij de aanvraag 'Children and (future) Parents, supported by Prediction and Professionals in Prevention, to improve Opportunity (C-4PO)' (samenwerkingspartner)
- Bij de Nationale Wetenschapsagenda - Onderzoek op Routes door Consortia (NWA-ORC) route jeugd is het NCJ betrokken bij een viertal projectideeën:
 - HEALS Applied (NWA-ORC): HEALS Applied (The Healthy EARly Life Start (HEALS) Applied) aims to reduce the detrimental effects of Stress in Early Life (SEL) on development and health in the first 1000 days of life, i.e. from conception to early childhood.
 - Kansen in de Kindertijd (Kid-K) (samenwerkingspartner)
 - Healthy lungs for life (HALO) (samenwerkingspartner)
 - METAHEALTH: Health in a microbial, social and care context in the first 1000 days of life (projectadviseur)
- Bij de Leefstijl en Leefomgeving (KIC) call is het NCJ betrokken als projectadviseur bij de aanvraag 'Our Digi Neighborhood Buddy': developing digital twin technology to promote a healthy start and empower young families living in vulnerable neighborhoods.
- Bij RAAK (Praktijkgericht onderzoek; regieorgaan SIA) is het NCJ betrokken bij het onderzoeksvoorstel 'Evaluatie van de cultuursensitieve leefstijlinterventie Simpel Fit!' als projectadviseur.
- Het NCJ is betrokken bij de onderzoeksaanvragen:
 - [WEB] Promoting a healthy WEight in children and families: Bridging the gap between elements and impact (projectcommissielid).
 - Het projectidee "A small-scale study to examine the feasibility and effectiveness of a school-based comprehensive sex education program for students in special secondary education" (50-55400-98-316; Lang leve de liefde) is gehonoreerd en mag worden uitgewerkt.
 - Deelname als projectcommissielid van een subsidieaanvraag binnen het programma Gender en Gezondheid (Universiteit Utrecht).
 - Jeugd en Kennisrotonde: beoogt wetenschappelijke kennis te vertalen naar handvatten voor de praktijk, niet vanuit de wetenschap geredeneerd maar vanuit de professional: Professionals kunnen hun vragen stellen, die vervolgens door wetenschappers beantwoord worden.

- Het NCJ neemt deel aan / denkt mee met de volgende lopende onderzoeken:
 - "The Effectiveness of the Infant Massage Intervention "Shantala Babymassage Individueel" for vulnerable families in early life"; door TNO en i.s.m. NCJ, in de ronde Effectiviteits-onderzoek Kennislacunes.
 - "Implementatiebevordering van werkzame elementen in het Prima anti-pestprogramma door versterking vanuit de GGD en Jeugdgezondheidszorg", door TNO en i.s.m. NCJ.
 - Onderzoek Startimpuls NWA 'Gelijke kansen voor een diverse jeugd'. HEY-project.
 - NWA-Ideeëngenerator: voor het bouwen van een website om kansenongelijkheid te tonen aan een breed publiek.
 - Implementatiestudie DIY video's door TNO.

Bijlage 2

Communicatie statistieken 2020

NCJ website

Bezoeken www.ncj.nl

Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aantal bezoekers	63.062	52.774	53.437	55.730	62.346	65.436	47.856	42.849	63.906	66.945	65.288	59.282

NCJ nieuwsbrieven

In december 2019 zijn we het jaar geëindigd met 2.582 nieuwsbriefabonnees voor de maandelijkse NCJ nieuwsbrief; 1.406 nieuwsbriefabonnees voor de nieuwsbrief JGZ Preventieagenda en 665 nieuwsbriefabonnees voor NCJ themaniewsbrieven.

Aantal nieuwsbriefabonnees (+ het aantal nieuwe abonnees per maand)

Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Maandelijkse NCJ nieuwsbrief	2580 (-2)	2595 (+15)	2621 (+26)	2631 (+10)	2610 (-21)	2632 (+22)	2.683 (+51)	2.688 (+5)	2783 (+95)	2.815 (+32)	2.833 (+18)	2818 (-15)
Nieuwsbrief JGZ Preventieagenda	1416 (+10)	1436 (+20)	1487 (+51)	1495 (+8)	1512 (+19)	1521 (+9)	1.542 (+21)	1549 (+7)	1579 (+30)	1606 (+27)	1617 (+9)	1620 (+3)
Thema-nieuwsbrief	679 (+14)	713 (+34)	750 (+37)	799 (+49)	818 (+19)	844 (+26)	868 (+24)	880 (+12)	928 (+48)	954 (+26)	969 (+15)	983 (+14)

Social media

In december 2019 zijn we geëindigd met 2.088 volgers op twitter, 4.087 volgers op LinkedIn en 180 YouTube abonnees. Hieronder de nieuwe statistieken van 2020.

Statistieken sociale media kanalen: totaal aantal volgers (+ het aantal nieuwe volgers per maand)

Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aantal volgers Twitter	2097 (+9)	2112 (+15)	2144 (+32)	2200 (+56)	2217 (+17)	2227 (+10)	2241 (+14)	2244 (+3)	2250 (+6)	2261 (+11)	2265 (+4)	2276 (+11)
Aantal volgers LinkedIn	4178 (+91)	4318 (+140)	4491 (+173)	4786 (+295)	4997 (+211)	5263 (+266)	5387 (+178)	5509 (+122)	5642 (+133)	5.761 (+119)	5.889 (+128)	5975 (+86)
Aantal abonnees YouTube	180 (-)	181 (+1)	184 (+3)	193 (+9)	195 (+2)	206 (+11)	207 (+1)	207 (-)	210 (+3)	214 (+4)	227 (+13)	231 (+4)